

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 47 • nr. 10 • november 2011 • €1,75 • www.sp.nl

OCCUPY!

'BANKEN LOBBYEN ZICH NU SUF'

1.000.000.000.000 EURO

Arend van Dam

1 T-SHIRT

Verzet tegen het kabinet, samenleven: we moeten het nu met zijn allen doen. Die boodschap kan niet genoeg uitgedragen worden. Of gedragen worden! Voor € 8,50 hijs je je in het knalgele T-shirt met dé oproep tot solidariteit.

 www.sp.nl/shop

★ ROOD

jong in de SP

BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID? SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!

HET MBO VERDIENT BETER!

Eind september heeft ROOD een landelijk onderzoek naar de ervaringen van mbo'ers gelanceerd. Inmiddels heeft ROOD op verschillende plekken in het land mbo's bezocht: de eerste resultaten van het onderzoek geven aan dat er een hoop verbeterd kan worden! Klachten beperken zich niet alleen tot de kwaliteit van het onderwijs: ook de staat van de klaslokalen en van voorzieningen als computers blijkt op verschillende mbo's niet in orde te zijn.

Ook worden sommige studenten door hun opleidingsinstelling verplicht om de zogenaamd 'vrijwillige' eigen bijdrage te betalen en uitgesloten van voorzieningen en activiteiten als zij dit niet doen. Kortom, genoeg punten waar ROOD de komende tijd met mbo'ers actie op kan voeren!

Volg jij ook een mbo-opleiding? Vul dan de enquête in op: www.rood.sp.nl/mboverdiendbeter.

Wil je in jouw woonplaats een bijdrage leveren aan het onderzoek? Neem dan contact op met het ROOD-bestuur via rood@sp.nl

 www.rood.sp.nl/mboverdiendbeter

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Antoni Gracia, Robert de Klerk,
Gonnie Sluijs, Chris Versteeg

Aan dit nummer werkten mee
Suzanne van de Kerk, Thea Mulder
Bas Stoffelsen, Karen Veldkamp,
Machteld Velema

Foto cover
Diederik Olders

Illustraties
Arend van Dam,
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (010) 243 55 55
F (010) 243 55 66
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Vijverhofstraat 65
3032 SC Rotterdam
T (010) 243 55 42
F (010) 243 55 66
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

IN DIT NUMMER

Libië

Democratie en rechtsstaat na Khaddafi?

4

Jan Marijnissen en Arie van der Zwan

'Den Uyl was laatste krachtpatser van de PvdA'

6

Brusselse lobbyisten

'Ze proberen je echt te chanteren'

16

Occupy

'Roderick en Marie-José nemen Henk en Ingrid in de maling'

20

'Ze willen de hoofdprijs'

Is het einde van de sociale volkshuisvesting in zicht?

23

26 Linksvoor: Marika Vrolijk luistert keiharde *metal* in de auto

29 Korting op korting op korting...

12, 13, 14, 15, 27, 28, Nieuws 30 Puzzel 31 Brieven

32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Het gelijk van Ewout

'Invoering van de euro betekent niet alleen dat we met dezelfde munt betalen, maar ook dat er één monetaire politiek gevoerd wordt. Dat gaat onherroepelijk problemen opleveren, die nauwelijks op te lossen zijn.'

Dat zei Ewout Irrgang in 2002. Profetische woorden, zo blijkt nu. De Europese leiders blijven maar doormodderen om tot een oplossing voor de eurocrisis te komen. Ze komen er niet uit, simpelweg omdat de nationale belangen te ver uiteenlopen.

De SP was niet tegen de euro omdat we zo graag geld wisselen bij de grens, maar omdat je alleen een gezamenlijke munt kunt hebben als je de monetaire soevereiniteit opgeeft. Maar dat betekent dat Nederlanders mede gaan opdraaien voor de strapatsen van Berlusconi, de onstabiele factor in de Italiaanse politiek, en de schulden van Griekenland. Daar zit Nederland niet op te wachten. Zolang Brussel nog geen warme gevoelens oproept bij de Europese bevolking zal het doormodderen blijven.

We delen onze munt, maar niet dezelfde waarden. We zijn bereid tot goede samenwerking, maar willen wel zelf bepalen hoe we ons land inrichten. De euro is niet de bekroning op Europese samenwerking geworden, maar een slijtzwam die ons steeds verder in de Europese financiële strop drukt. We kunnen nu vaststellen dat landen alleen dichter bij elkaar komen als de bevolking dat wil; dat dwing je niet af met een centrale munt. Dat had Ewout in 2002 al heel goed gezien.

Emile Roemer, fractievoorzitter SP

LIBIË: EEN DRAAISCHIJF VAN BELANGEN

Khaddafi is dood en Libië kan aan de toekomst gaan werken. Dat wordt geen eenvoudige klus. Democratisch bestuur in het getergde land stond en staat nog steeds niet bovenaan ieders verlanglijstje.

'Ik feliciteer de bevolking van Libië met het verjagen van het regime van Khaddafi. Libië kan nu aan een nieuw hoofdstuk in haar geschiedenis beginnen.' Dat zei SP-Kamerlid Harry van Bommel daags na de dood van Muammar Khaddafi op 20 oktober. En nu? Het 'nieuwe hoofdstuk' zal volgens Van Bommel afhangen van hoe de EU en de VN steun gaan verlenen aan het democratiseringsproces in het land. 'Het probleem is dat het land geen maatschappelijk

middenveld heeft. Een rechterlijke macht, politieke partijen en vakbonden zijn er nog niet; knowhow op die terreinen ontbreekt nog. Ik zie daar zeker een rol weggelegd voor de Raad van Europa. Kijk, geld en rijkdom zijn niet het probleem van Libië als natie. Waar het om gaat is de zelfbeschikking van het Libische volk over de olievoorraden. Het Westen mag geen claims leggen op de grondstoffen en moet de Libische bevolking de gelegenheid geven haar eigen koers te ontwikkelen.'

Tegen die achtergrond vindt het Kamerlid het zorgwekkend dat de Britse premier Cameron en president Sarkozy van Frankrijk zich in september in Tripoli als grote helden

was geweest als er tijdig was nagedacht over een binnenlandse oplossing in plaats van enkel een oplossing van buitenaf. Het gevaar van een lang, bloedig gevecht om de macht in Libië is nu levensgroot. Als je een regime omverwerpt met geweld, dan ontstaat in het kielzog daarvan maar al te vaak nieuw geweld door binnenlandse krachten. Het is heel simpel: als je je met geweld de toegang tot een land verschaft, dan geef je anderen de legitimatie om ook geweld te gebruiken. Als het gaat om buitenlandse betrekkingen is dat helaas de les die we de afgelopen twintig jaar hebben geleerd.'

Khaddafi is op 25 oktober begraven. Zijn geheimen heeft hij meegenomen in zijn

'Er dreigt een lang, bloedig gevecht om de macht'

lieten bewieroken en eerder dan wie ook de weg naar de Libische hoofdstad hadden gevonden; eerder bijvoorbeeld dan Catherine Ashton, de hoge vertegenwoordiger voor buitenlandse zaken van de EU. 'Dat deden ze natuurlijk om de belangen van multinationals in hun eigen land veilig te stellen', zegt Van Bommel.

Op 23 oktober werden door mensenrechtenorganisatie Human Rights Watch 53 lijken gevonden. Volgens de organisatie wijst alles op een executie van voormalige Khaddafi-aanhangers. De vondst is eveneens een groot punt van zorg voor Harry van Bommel. 'Alles moet op alles worden gezet om te voorkomen dat er een soort bijltesdag ontstaat, of dat de internationale oorlog in de vorm van een burger- of stammenoorlog wordt voortgezet.' De SP'er ziet zich dan ook alleen maar gesterkt in zijn eerder ingenomen standpunt over de aanpak in Libië. In maart van dit jaar steunde de SP de VN-resolutie die onder meer een no-flyzone ter bescherming van de burgers behelsde. Het daaropvolgende militaire geweld wees de partij echter af, omdat dit buitenproportioneel was en niet gericht was op het beschermen van de bevolking, zoals de VN-resolutie wel voorschreef. De NAVO ging optreden als de luchtmacht van de opstandelingen en werkte aan omverwerping van het bewind. Consensus over de toekomst van het land was er niet. De enige consensus was dat dictator Khaddafi geen rol meer zou spelen. Te mager, vond de SP toen. Van Bommel: 'Nu zie je dus dat het veel beter

graf. Harry van Bommel had veel van die geheimen graag willen weten. Bijvoorbeeld in hoeverre Tony Blair een huisvriend van de Khaddafi's was, zoals wordt beweerd. En met welke wereldleiders heeft de dictator nog meer samengewerkt en wat voor invloed had dat op zijn binnen- en buitenlandse beleid en ook op Europa? Vandaar dat hij Khaddafi liever voor de rechter had gezien.

Zo buitte de dictator de positie van Libië als draaischijf voor Afrikaanse migranten die naar Europa willen op geslepen wijze uit. Als hem iets niet zinde, dan dreigde hij Europa met het openzetten van de sluisen voor migranten, die in zijn eigen land zwaar gediscrimieerd werden en hun leven vaak niet zeker waren. Naar schatting een miljoen Afrikanen stonden klaar om per boot naar Italië te gaan, en om die stroom te voorkomen eiste Khaddafi 5 miljard euro per jaar van Rome en Brussel. Tel daarbij de niet geringe belangen van tal van Italiaanse bedrijven in Libië en een ieder begrijpt dat de Libische despoot geen slechte kaarten had om Rome te chanteren. Van Bommel: 'Ik vraag me af wat er nog meer voor deals waren met andere Europese landen. Waarom? Omdat dit soort praktijken hebben bijgedragen aan de positie van Khaddafi's regime en hem ongetwijfeld langer in het zadel hebben gehouden dan nodig was geweest.'

tekst Rob Janssen
foto AFP photo / Marco Longari

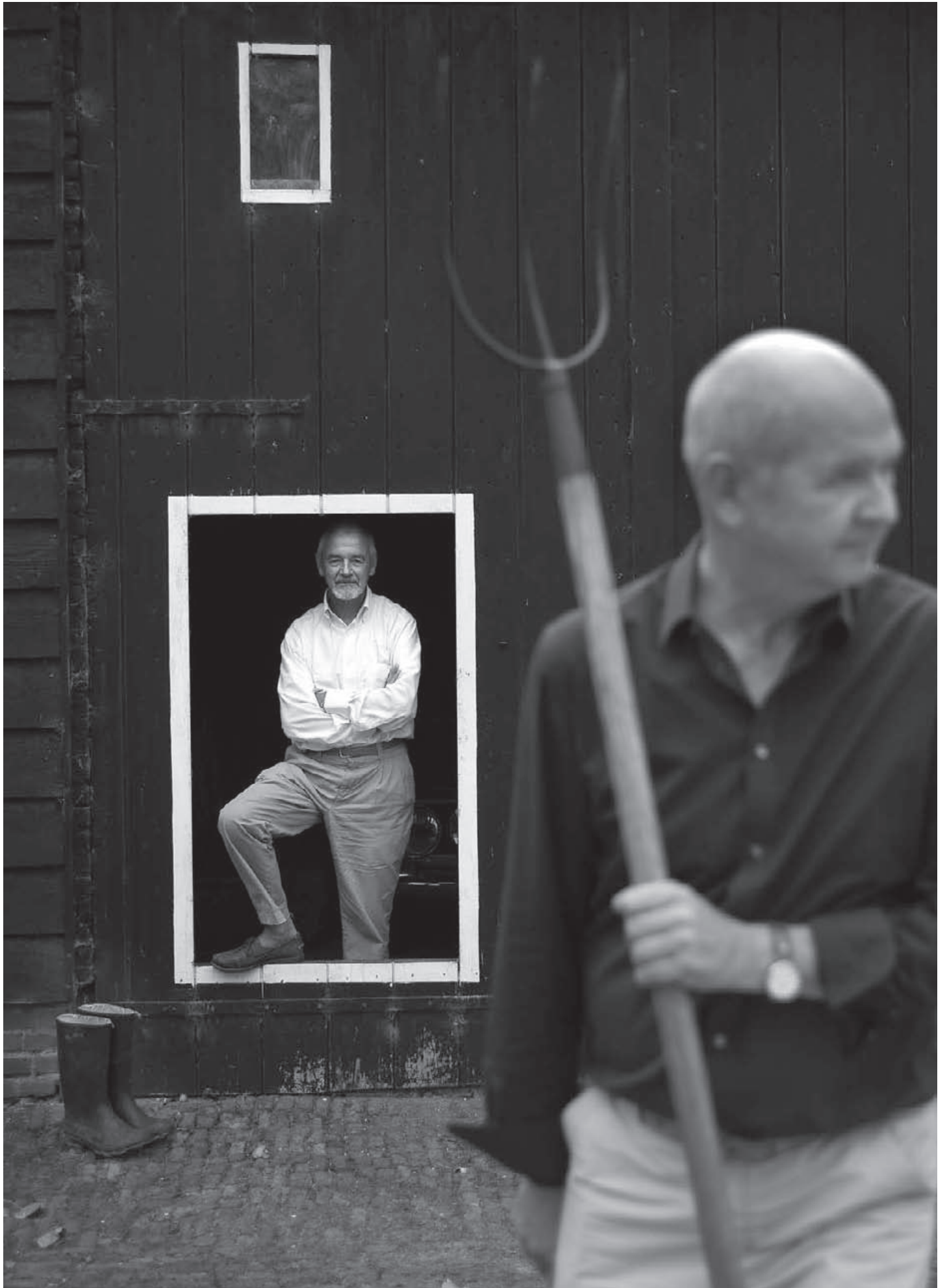
COLUMN

Er waart een spook!

Er waart een spook door de wereld, en het spook heet OCCUPY. Van Tunesië tot New York, van Tel Aviv tot Amsterdam, overall tonen de tentakels van het spook zich op straat. Het spook heeft niet één gezicht, want het herbergt zovóél gezichten. OCCUPY is gefabriceerd op internet, op Facebook. De constructeurs worden allemaal door dezelfde wens gedreven: de diep gevoelde wens verlost te worden van de maatschappelijke ongelijkheid, de om zich heen grijpende hebzucht, de vernietiging van wat mooi en kwetsbaar is, de uitholling van de publieke zaak, én het machteloze gevoel daar niets aan te kunnen doen. Het is opmerkelijk dat juist de burgers in de Arabische landen het voorbeeld zijn geworden van deze wereldwijde beweging. Zonder exact te weten wat de uitkomst van hun protest zou zijn, maar overtuigd van het feit dat het zo niet langer kon, zijn ze hun protesten begonnen, en hebben ze hun tenten opgeslagen om hun vastberadenheid te onderstrepen. De eisen mogen per land verschillen, de ondertoon is overal dezelfde: zij die denken dat ze het volk kunnen leiden, het volk kunnen besturen, moeten beseffen dat de belangen van het volk, en alleen die, op één horen te staan. Het gemeenschappelijke is, anders gezegd, de wens te komen tot meer democratie. Democratisering van het politieke bestel, democratisering van de burgerrechten, maar ook democratisering van de economie, de kurk waarop wij allen drijven. Velen zijn, met name door de schandalen in de wereldwijde financiële sector, gaan inzien dat dit neoliberale systeem – thuis maar ook elders – meer kwaad doet dan goed. De dominantie van de hebzucht in de financiële sector is iedereen een doorn in het oog, vooral omdat gewone mensen voor de gevolgen van de crisis opdraaien en de samenleving wordt geruïneerd. OCCUPY, spook van de maatschappelijke vooruitgang, doe wat je moet doen: BEZET!

Jan Marijnissen

‘HET FINANCIËLE KAPITALISME LEVERT SLECHTS EEN KLEIN GROEPJE WINNAARS OP’

Hij was in de jaren zestig een van de initiatiefnemers van Nieuw Links in de PvdA. Van der Zwan maakte daarnaast naam als ondernemer, econoom en publicist. Waar ligt de oorsprong van de crisis en wat staat ons te doen? Wat is de toekomst van onze democratie? Hoe schat hij de kansen in van een politieke samenwerking op links?

Aan de zuidkant van Tholen is het een wirwar van dijkes en kleine polders. Daar ergens, ver van de bewoonde wereld, bevindt zich de voormalige boerderij die door Arie van der Zwan en zijn vrouw wordt bewoond. Als ik arriveer word ik allert hartelijkst door Arie ontvangen. Op mijn verzoek wandelen we eerst door zijn mooi aangelegde tuin. Aan een kant grenst die aan zogenaamde ‘nieuwe natuur’, jaren geleden aangelegd onderaan de dijk van de Oosterschelde. Vogels en runderen hebben er bezit van genomen. Zo te zien hebben ze het naar hun zin. Op het gordijn voor het raam van zijn kantoor staat gedrukt: *Der erste Blick aus dem Fenster am Morgen, Bertolt Brecht*. Onder het genot van thee en cake spreken we aan de grote tafel in de keuken. Naast mij liggen boeken, de VPRO-gids, Trouw en het economenblad ESB.

› **Een financiële crisis, een eurocrisis, een bankencrisis: wat ging er mis?**
‘De oorzaak ligt ergens in de jaren zeventig. Vanaf toen is de wereldeconomie van de ene luchtbel naar de andere gegaan, met steeds weer een crisis tot gevolg. Die crises zijn steeds dieper geworden. Dat heeft langzaam het herstelvermogen uitgehold.’

› **Hebben de liberalisering bijgedragen aan dit echec?**
‘Zeker in de VS is dat het geval. Er is veel kritiek mogelijk op die liberalisering, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat het ook veel dingen heeft mogelijk gemaakt. Het is geen zwart-wit beeld.’

› **Wat zijn de zegeningen?**
‘Door de liberalisering kwamen meer initiatieven voor financiering in aanmerking. Tot voor dertig jaar geleden konden alleen heel

gerenommeerde firma's krediet krijgen. De liberalisering heeft gemaakt dat meer economische activiteiten gefinancierd konden worden.’

› **Leren we wel voldoende van de crises. Veranderen we niet te traag?**
‘Eigenlijk hadden we al vanaf de zeventiger jaren kunnen zien dat we de verkeerde kant uit gingen. We hebben vanaf die tijd zoveel crises voorbij zien trekken. De ingebouwde instabiliteit van het systeem leidt onherroepelijk tot crises, die steeds moeilijker beheersbaar zijn.’

› **Maar is het nu niet vooral de financiële sector die de malaise veroorzaakt heeft?**
‘Zeker, door de steeds maar doorgaande waardeinstijging van onroerend goed en aandelen. Het is een waardeinstijging die geen enkel verband houdt met de reële economie.’

› **Is het niet raar dat we onze samenleving steeds geraffineerder inrichten, terwijl het met de economie maar behelpen blijft?**
‘Om de zeven à acht jaar vallen we weer terug in een crisis. Het is inherent aan dit systeem dat we een uitbundige groei kennen, maar ook steeds weer een enorme terugslag. Het financiële kapitalisme leidt tot euforie én crises. Bovendien is de ongelijkheid enorm toegenomen. Het financiële kapitalisme is voor de massa geen zegen want er is maar een heel klein groepje winnaars, sterke winnaars. De vruchten van de euforie worden geplukt door weinigen, en de boete wordt tijdens de crises betaald door velen. Dat is de ingebouwde onrechtvaardigheid.’

› **Hoezeer heeft de invoering van de euro schuld aan de problemen van nu?**
‘Allereerst het voordeel, en dat is dat door de

invoering van de euro in combinatie met de interne markt de onderlinge handel is bevorderd. Het nadeel is tweeledig. Op de eerste plaats hebben we onze gulden tegen een te lage ruilverhouding ingebracht. Dat was de wil van de Duitsers. Op de tweede plaats hebben we de zwakke economieën het middel uit handen geslagen om door middel van devaluatie van hun munt de economie te stimuleren. Daarom zijn de vooruitzichten voor de Grieken ook niet best.’

› **Maar die asymmetrische ontwikkeling bestond al voor de euro. Dan was de invoering toch onverantwoord?**
‘Zeker, maar vergeet niet dat die landen zelf zijn toegetreden, uit vrije wil. En ook toen al waren de risico's bekend. De politiek is niet altijd rationeel. Kijk naar de stijging van de huizenprijzen. De Nederlandsche Bank heeft vaak gewaarschuwd dat we door die stijging wel mooie groeicijfers hadden, maar ook het risico liepen op het ontstaan van een *bubble*. Het heeft niet tot een aanpassing van het beleid geleid. Hetzelfde hebben we gezien bij de alsmaar stijgende waarde van aandelen. De beleidsmakers hebben het niet aangedurfd maatregelen te nemen. Ook de toezichthouders, die hebben te waken over de stabiliteit van de economie, hebben te veel hun oren laten hangen naar de financiële sector. Er waren te veel mensen die er belang bij hadden.’

› **Hoe belangrijk is het hebben van werk voor de mens?**
‘Heel belangrijk. Vanaf mijn vroegste jeugd ben ik voorstander geweest van het arbeids-ethos. Een mens is niet in staat gelukkig te worden zonder werk. Ledigheid leidt tot niets. Als mensen langdurig geen werk hebben, leidt dat tot heel negatieve dingen.’

› **Maar nu zien we als gevolg van de globalisering veel werk verdwijnen naar landen met lage lonen. Hoe krijgen we de reële economie weer op gang?**

‘De oude middelen van het financiële kapitalisme werken niet meer om de economie aan de praat te krijgen. Tot nu toe waren de Verenigde Staten de aanjager van de wereldeconomie, maar dat land ligt nu op apegapen. De schulden van het land en zijn burgers zijn al zo hoog dat het vrijwel onmogelijk is de consumptie verder te stimuleren. We zullen het postindustriële perspectief moeten inruilen voor een industrieel perspectief. Azië is nu het trekpaard van de wereldeconomie. Onvermijdelijk gaat Azië onder druk van de bevolking de binnenlandse markt ontwikkelen en dat zal leiden tot hogere lonen, arbeidstijdverkorting en sociale zekerheid. En dat zal ons exportmogelijkheden bieden. Langs die weg moeten wij onze reële economie weer op gang zien te krijgen.’

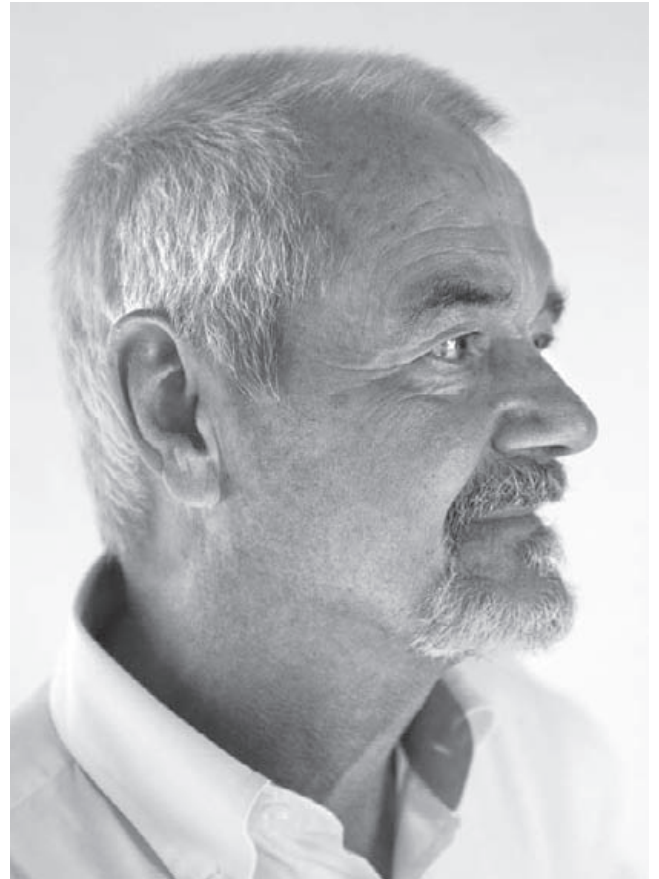
› **We moeten de opkomst van de Aziatische tijgers eerder prijzen dan vrezen?**

‘Om meerdere redenen. Vanuit socialistisch perspectief is het alleen maar toe te juichen dat de massa’s in die landen aan de vooravond staan van een menswaardig bestaan. En het zal bovendien positief uitpakken voor de wereldeconomie. Ook negatief, zeker, want de concurrentie neemt natuurlijk toe. Maar met ons welvaartsspeil moeten we daar tegenop kunnen boksen.’

› **De wereld wordt kleiner en kleiner, we zijn steeds meer van elkaar afhankelijk, en gelijktijdig lijken de mondiale problemen toe te nemen. Wat te doen?**

‘Echte mondiale samenwerking kan alleen ontstaan door druk van onderaf. Op basis van het inzicht ‘regeren is vooruitzien’ gaat het niet lukken. Het is een mooi devies, maar niemand houdt zich eraan. Er moet eerst druk zijn, en het kalf moet eerst half verdronken zijn. Al moet ik zeggen dat de Aziaten een meer methodische aanpak hebben. Ze zijn in staat een knop om te zetten, en de nieuwe koers dan ook massaal te volgen. Wij zullen zeker onder druk komen als gevolg van hun kwaliteiten. Ze leren sneller, en ze doen de dingen sneller. Wat de Chinezen de afgelopen vijftientig jaar hebben opgebouwd, overtreft ieders voorstellingsvermogen.’

› **Is in het licht van die resultaten daar, democratie hier nog wel van deze tijd? Alles gaat zo snel, is zo gecompliceerd.**
‘Wat is democratie eigenlijk? Laten we ons eerst die vraag stellen. Als we het hier heb-

‘Azië is nu het trekpaard van de wereldeconomie’

ben over democratie dan doelen we toch vooral op het kiessysteem zoals wij dat hier kennen. Maar naar mijn opvatting moet het democratisch gehalte van een samenleving over een veel breder gebied bekeken worden. Centraal hoort de vraag te staan: worden de noden van de bevolking tot uitgangspunt van beleid genomen? Volgens mij is dit voor de bevolking het belangrijkste criterium. De tweede vraag is: kunnen mensen invloed uitoefenen op de gang van zaken en kunnen ze zeggen wat ze ergens van vinden? Ook dat is een groot goed. De inrichting van het kiessysteem zoals wij dat kennen, heeft als nadeel dat het leidt tot nerveuze politici die het grootste deel van hun tijd kwijt zijn aan het volgen van de waan van de dag.’

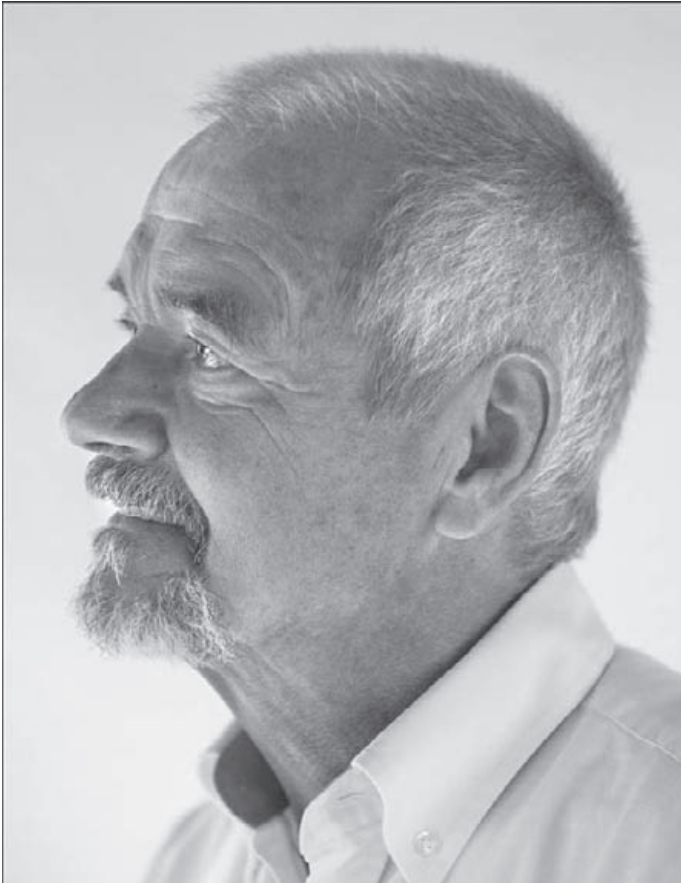
› **Wordt onze democratie niet steeds verder uitgehold door de oprukkende marktwerking, en ook door de alsmaar verdergaande overdracht van bevoegdheden aan Brussel?**

‘Europa is niet de drager van de democratie, zoveel is duidelijk. In de nationale staten is de democratie verankerd, en daar hebben de mensen dan ook het gevoel dat zij de

gang van zaken kunnen beïnvloeden. Dat betekent dus dat de besluiten die in Brussel genomen worden, gesanctioneerd moeten worden door de nationale politiek. De fout die men in de afgelopen decennia gemaakt heeft, is het erdoor loodsen van de Brusselse besluiten zonder dat er in de nationale parlementen echt over gesproken is. Laat staan dat men de bevolking erbij betrokken heeft. En dat is ernstig. Zulke belangrijke besluiten met zulke grote gevolgen hoor je niet te nemen zonder eerst voor draagvlak te zorgen onder de mensen. Ik heb er dan ook niets op tegen om bij dit soort kwesties de burgers het laatste woord te geven.’

› **Sprekende over democratie, vijfenveertig jaar geleden publiceerde je samen met anderen als Nieuw Links binnen de PvdA het stuk Tien over Rood. Eén van jullie punten was toen: werknemers moeten directe invloed krijgen op het bestuur van hun onderneming.**

‘Die hebben ze gekregen. Of het voldoende is, is een tweede. Er is ten tijde van het kabinet-Den Uyl een heel gevecht geweest over wat de bevoegdheden moesten worden

'Ik wil niet dat bedrijven gaan uitmaken wat goed voor ons is'

van de ondernemingsraad. Wij wilden wel verder gaan, maar het latere kabinet-Van Agt besliste anders. Maar zelfs in de afgezwakte vorm kun je zeggen dat werknemers wel degelijk invloed hebben op het bestuur van hun onderneming. Men kan bezwaar maken tegen het voorstel iemand in het bestuur te benoemen, en in geval van een conflict kan men naar de ondernemingskamer. Dat kan, indien goed gemotiveerd, leiden tot het afzien van een benoeming. Als een ondernemingsraad weet wat hij wil, doorzet en zijn tanden durft te laten zien, dan heeft hij wel degelijk invloed.'

› **Waarom doen zo veel mensen meewarig over de ondernemingsraad. Waarom zijn er zo weinig kandidaten beschikbaar?**

'De laatste jaren ben ik regelmatig als adviseur van ondernemingsraden opgetreden. Er zijn goede en slechte ondernemingsraden, net zoals er goede en slechte raden van commissarissen zijn, en goede en slechte bedrijfsleidingen. Als hoofd van een onderneming moet je je willen verantwoorden. Wat voor oordeel je als ondernemer ook hebt over de or en zijn mensen, je hebt je te

verantwoorden, omdat we allemaal weten dat als macht zich niet hoeft te verantwoorden er onvermijdelijk slechte dingen gebeuren. In de praktijk zie je vaak dat men ondernemingsraden probeert te manipuleren. Dat gebeurt omdat men de positieve betekenis van verantwoording niet ziet. En wat ik ook heb gezien is dat nogal wat leden van ondernemingsraden vatbaar zijn voor kleine voordeeltjes in ruil voor een bepaald standpunt. Ook als het om heel belangrijke beslissingen gaat.'

› **Is dit het maximaal haalbare als het gaat om het democratiseren van de economie?**

'Nee. Maar het is toch vooral een vraag van cultuur: hoe ga je ermee om. Van de kant van de leiding van de onderneming en van de kant van de ondernemingsraad.'

› **Maar is dit niet een te mooie voorstelling van zaken. Er liggen immers belangen- tegenstellingen aan conflicten ten grondslag.**

'Dat is waar. Maar dan nog. Ik ben ervan overtuigd dat wanneer je een or beter laat functioneren, je ook een betere besluitvor-

ming krijgt. Een bedrijf is beter af met een goed functionerende or.'

› **Kunnen we niet meer doen ten behoeve van de emancipatie van de factor arbeid?**

'In Duitsland kunnen werknemers mensen kiezen voor het bestuur van een onderneming. Ik heb niet het gevoel dat dat goed werkt. Het vertroebelt de verschillende belangen en het draagt het grote risico in zich dat de mensen die geacht worden de werknemersbelangen te vertegenwoordigen te zeer opgaan in het bedrijfsbelang. Ik denk dat ons systeem beter is.'

› **Hoe kunnen we het algemeen belang een rol laten spelen bij de economische afweging die een ondernemer of een sector maakt?**

'Ik ben er een groot voorstander van dat de politiek, de overheid, wetten maakt en regels stelt. Daar is zij ook toe gelegitimeerd door het volk. Ik wil niet dat bedrijven gaan uitmaken wat goed voor ons is. Het publiek belang moet langs democratische weg bepaald worden, en worden vastgelegd in wetten en regels en gecontroleerd worden. Alle bedrijven moeten zich daaraan houden.'

› **Wat vind je van het bezuinigingspakket dat het kabinet-Rutte voorstelt?**

'Met veel bezuinigingen kan ik leven. Na jarenlang uitdijen kan het wel eens goed zijn de zaak weer eens op te schudden. Ik ben er ook niet van overtuigd dat dat uitdijen per definitie betere zorg, onderwijs of vervoer heeft opgeleverd omdat er meer geld naartoe is gegaan. Maar waar ik faliekant op tegen ben is die bezuiniging op de sociale werkvoorziening. Ik vind het onbegrijpelijk dat de liberalen dit steunen. Zij waren er toch altijd voor dat mensen werken in plaats van hun hand ophouden?'

› **Maar Rutte zegt: die mensen moeten in het reguliere bedrijfsleven aan de slag.**

'Dat is een leugen. Het is niet voor niks dat die sociale werkvoorziening ontstaan is. Juist omdat die mensen moeilijk aan werk komen, én omdat we liever hebben dat mensen werken dan dat ze moeten leven van een uitkering, is die voorziening in het leven geroepen. Je kunt wel denken aan loonsubsidies voor bedrijven die mensen met een arbeidsbeperking in dienst willen nemen. Je kunt die mensen ook inzetten in de publieke sector, als conciërge bijvoorbeeld. En als laatste mogelijkheid heb je de sociale werkplaatsen zoals we die kennen.'

› **Schrok je gisteren toen je de Volkskrant opensloeg met daarin de kritiek van**

Arie van der Zwan is in 1935 geboren 'op' Scheve-ningen. Zijn vader was visboer. In 1965 publiceerde hij samen met mensen als Han Lammers, André van der Louw en Hans van den Doel als 'Nieuw Links' binnen de PvdA het roemruchte plan Tien over Rood. Van der Zwan promoveerde aan de Universiteit van Amsterdam. Vanaf 1972 vervulde hij een hoogleraarschap aan de Erasmus Univer- siteit in Rotterdam. Hij is in zijn arbeidzame leven onder andere ook lid geweest van de raad van bestuur van Vendex, lid van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid en president van de Nationale Investeringsbank.

Hij heeft vele publicaties op zijn naam staan: artikelen, essays en boeken. Zo zijn van zijn hand verschenen 'Van Drees tot Bos, zestig jaar succes en mislukking', 'De uitdaging van het populisme', 'Koplopers en achterblijvers, effectiviteit in beleid en management', en 'Handelaars in onrust, de strijd om de macht bij de Nederlandse Spoorwe- gen'. Na een lange onderbreking is hij nu weer sinds jaren lid van de Partij van de Arbeid.

voorzitter Ploumen op PvdA-fractie-
voorzitter Cohen?

Lachend: 'Ik lees geen Volkskrant. Wel Trouw en NRC.'

› In mijn boekenkast staan talloze boeken en boekjes van de PvdA over de PvdA: 'Schuivende panelen', 'Bewogen bewe- ging', 'Socialisme op sterk water', 'De rode randen van de sociaal-democratie', en nog veel meer. Nu heb jij het standaardwerk 'Van Drees tot Bos' geschreven, over zestig jaar PvdA. Wat kristalliseert zich nu uit in die partij?

'Een enorme desintegratie.'

› Maar dat is al jaren aan de gang. Hoe kan dat? Dit is de partij die de achturedag, het algemeen kiesrecht en de AOW heeft afgedwongen, en mensen als Drees en Troelstra heeft voortgebracht.

'Den Uyl was de laatste krachtpatser van de partij, als premier maar ook als oppositielei- der in de jaren tachtig.'

› Maar wat is er gebeurd?

'Te lang en te vaak is het besturen gesteld boven de eigen idealen. Dat heeft geleid tot desintegratie.'

› Wat is er fout gegaan?

'Qua doctrine hebben ze zich alleen maar aangepast. Ze hebben elke band met het verleden doorgesneden. Aan de interne or- ganisatie zie je dat het eigenlijk een bestuur- derspartij geworden is. De partijraad is een kopje kleiner gemaakt. De invloed van de leden is teruggebracht. Kok wilde eigenlijk een kiesvereniging, geen partij. De vergis- sing is dat men denkt bij verkiezingen extern te kunnen mobiliseren zonder eerst intern te mobiliseren. Maar, als er intern niets te mobiliseren valt, valt er extern ook niks te mobiliseren. De verkiezingscampagne van 1977 is de succesvolste van de hele geschie- denis van de PvdA, omdat interne mobilisa- tie eraan vooraf ging.'

› Maar waarom is die succesvolle aanpak dan losgelaten?

'Kijk, als jij geen last wilt hebben van een partij, als jij de partij alleen maar ziet als een instrument dat jou aan de macht kan brengen, en voor de rest geen 'nieuws', dan hol je een partij uit.'

› Maar waar waren de leden in die decennia?

'Ja, dat vraag je je af. Waar waren ze? Een partij zonder koers verliest haar leden, haar aanhang.'

› Hebben jullie als Nieuw Linkers nog navolgers gekregen?

'Nee, helaas niet echt. Ik heb het gevoel dat het denken en vooral het commitment van vandaag de dag heel anders is dan ik het mijn leven lang gevoeld heb. Wij stelden een daad en die had gevolgen voor je persoonlijk leven. Die moet ontbreekt nu. Zo'n Cohen, prima man: zijn aanvaardingsrede beloofde veel, daar moet hij op doorgaan. Hij moet consistenten zijn kaarten uitspelen in plaats van zijn energie te verspillen door er allerlei bijzaken bij te halen.'

› Voor mij blijft de hamvraag: hoe heeft het zover kunnen komen?

'Je had vroeger in de partij twee groepen: de traditionele arbeidersaanhang en de meer 'cultuurgevoeligen'. Het was Den Uyls verdienste dat hij beide groepen wist te be- dienen en te verenigen. Daarna is de partij, vooral onder Kok, zich meer en meer gaan oriënteren op de middenklasse, ten koste van de oriëntatie op de eerder genoemde twee groepen. De partij maakte ook politiek

gesproken een ruk naar het midden. Men dacht daarmee electoraal te scoren.'

› Maar de lijn van een partij behoort toch niet primair te worden bepaald door de strategie, als wel door de inhoud, een mens- en maatschappijbeschouwing, en dan pas de strategie?

'Ja. Dat was ook het idee achter Nieuw Links, wat je er verder ook van of over wilt zeg- gen. Ik zeg er meteen bij dat een deel van de mensen die Nieuw Links vormden later ook voor de macht om de macht gekozen heeft. Dat was voor mij reden om nog voor het aantreden van het kabinet-Den Uyl mijn lidmaatschap van de PvdA op te zeggen. Ik ben pas weer lid geworden toen ik – in de jaren tachtig – net iets te vaak door com- mentatoren een 'verstandige' socialist werd genoemd.'

› Begrijp ik goed dat je stelling is: toen de PvdA besloot zich voortaan te oriënteren op de middenklasse en ook politiek naar het midden opschoof, was dat het begin van het einde?

'Inderdaad. Het hoort te beginnen met een visie op de maatschappij, en niet bij een machtspolitieke analyse. Overigens, die ana- lyse bleek later ook nog eens fout te zijn.'

› Wat was jouw maatschappijvisie ten tijde van Nieuw Links?

'Kijk, voor mij is het verdelingsvraagstuk een van de centrale thema's in de politiek. Dat vind ik nu, en dat vond ik toen ook al.'

› Welke nieuwe inzichten heb je verwor- ven sinds die jaren zestig?

'Niet zozeer nieuwe inzichten, als wel illusies die ik heb moeten opgeven. De be- langrijkste: dat de toen door mij vermoede reële kans op het verwezenlijken van het socialisme vervlogen is. En dat is heel triest. De krachten die juist een andere kant op willen zijn zó sterk. Mensen zijn niet bereid ook maar iets in de waagschaal te stellen om een socialistische maatschappij tot stand te brengen.'

› Wat versta je onder 'een socialistische maatschappij'?

'Dat begint met een rechtvaardige verdeling van mogelijkheden en middelen. En dan niet alleen nationaal, maar ook internationaal. Kortom: het oude uitgangspunt van het socialisme.'

› Maar heb je niet het idee dat er onder de vlag van het socialisme veel bereikt is?

'Vanaf de Tweede Wereldoorlog tot half jaren zeventig was een unieke periode. Toen

overheerste bij velen de idee dat we op weg waren naar een socialistische maatschappij. Ik ben ervan overtuigd geraakt dat dat perspectief helemaal niet bestaat. Het kapitalisme genereert zo'n kracht – ook in de wereld – dat die naoorlogse periode van wederopbouw en samenwerking de uitzondering op de regel is geweest.'

› **Je vindt dat er na de Tweede Wereldoorlog een sociaaldemocratische consensus bestond?**

'Ja, inderdaad. Toen had de politiek een grote invloed op de verdeling en de inrichting van de maatschappij. Nu moet je constateren dat de politiek haar greep daarop goeddeels heeft verloren, vooral onder invloed van het consumentisme. De massa laat zich door het consumentisme afhouden van de strijd voor het socialisme.'

› **Wanneer heeft de omslag die je beschrijft precies plaatsgehad?**

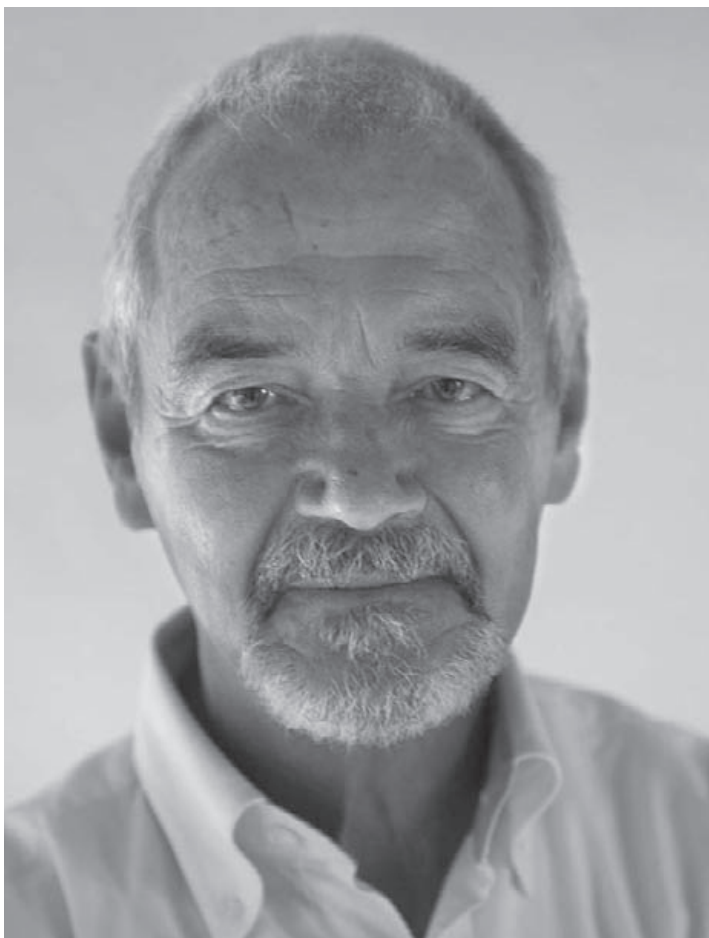
'In de jaren zeventig, tachtig. Het kabinet-Den Uyl, het meest linkse kabinet uit de geschiedenis, is daarop stukgelopen. Dat kabinet heeft ondervonden dat de meest wezenlijke plannen – over de grondpolitiek, over de ondernemingsraden, over de vermogensaanwasdeling – simpelweg politiek niet haalbaar waren.'

› **Hoe nu verder? Linkse samenwerking?**

'Tsjja. Wat moet de SP nu als de sterke partij? Met een PvdA in de huidige staat heeft linkse samenwerking weinig kans van slagen. De PvdA moet zich eerst herstellen. Van samenwerking van twee sterke partijen kan kracht uitgaan, nu zal het niet werken en kan het alleen maar afbreuk doen aan de flow waarin de SP zit.'

› **In 2003 schreef je een boek met als titel 'De uitdaging van het populisme'. Wat is populisme?**

'Populisme is een beeld oproepen van 'het volk' dat miskend zou worden, dat niet gehoord zou worden, dat onderdrukt wordt – en vervolgens beweren dat dat te wijten is aan duistere krachten in de maatschappij. Populistische bewegingen beschouwen zich als de bestrijders en bevrijders van die duistere krachten. Op zich hoeft daar niks mis mee te zijn, maar populistische kenmerken zich door de introductie van een soort vijandbeeld waarbij bepaalde groepen in de maatschappij verantwoordelijk worden gesteld voor het onheil dat het volk treft. De dolkstoot-in-de-rugtheorie zeg maar, zoals in Hitler-Duitsland. En dan hoor je over 'de Joden', 'de Turken', 'de Marokkanen', 'de buitenlanders', 'de islamieten'.

'Het gaat om een eerlijke verdeling én de verheffing van de mens'

De haat jegens bepaalde groepen, dat is een wezenskenmerk van de populistische, net als discriminatie van die groepen. Populisme zet mensen tegen elkaar op.'

› **Hoe verklaar je de populariteit van dat populisme?**

'Ik breng dat in mijn boek in verband met de onzekerheid over het bestaan. In tijden van grote bestaansonzekerheid, instabiliteit, zijn mensen vatbaar voor deze ideeën. Wij leven nu in zo'n tijd.'

› **Joop den Uyl zou zeggen: 'Ze weten niet waarnaar ze onderweg zijn.'**

'Het gekke is dat we het nog nooit zo goed gehad hebben, en toch zijn de onzekerheden heel erg groot. Mensen zijn onzeker over hun positie, hun persoonlijke ontwikkeling, hun inkomen, hun baan: alles kan op elk moment ontploffen. Dat maakt mensen onrustig en vatbaar voor populisme, inclusief de vijandbeelden die daar inherent aan zijn.'

› **Wat is in dit tijdsgewricht de rol van het socialisme dan eigenlijk nog?**

'Ja, toch de strijd voor een eerlijke verdeling van middelen en mogelijkheden. En natuurlijk, de verheffing van de mens. Het gaat niet alleen om een rechtvaardige verdeling van inkomen en vermogen. Het gaat ook om de verheffing van de mens; de menselijke ontplooiing en de gerichtheid op de dingen die er echt toe doen. En dat is dus niet alleen het consumeren van goederen. De tragedie is dat mensen nu juist daarvoor zo gevoelig blijken te zijn: liever het consumentisme deelachtig worden dan dat ze warmlopen voor die verheffing. Dat is de grote teleurstelling in mijn politieke leven, want juist die verheffing is het sleutelwoord voor de symbiose tussen de arbeiders en de 'cultuurgevoeligen'. Want die verheffing is voor beide groepen iets waardevols en iets begerenswaardigs.'

tekst Jan Marijnissen
foto's Suzanne van de Kerk

5 VRAGEN AAN

foto EO

BEN MEINDERTSMA

In juli kregen SP-raadsleden een enquête van EO-redacteur Ben Meindersma toegestuurd. De enquête ging onder meer over de afdrachtregeling en de resultaten zouden gebruikt worden in een uitzending van 'Dit is de Dag', op Radio 1. Dit kwam er uit: zo'n 85 procent van de respondenten gaf aan tevreden te zijn met de huidige afdrachtregeling. Maar de radio-uitzending kwam er niet. Is goed nieuws geen nieuws?

› Hoeveel SP-raadsleden deden mee aan de enquête?

'Honderdachtentachtig, daar was ik erg blij mee. Bedankt dus voor de medewerking!'

› Waarom ging de uitzending niet door?

'Omdat we de uitslag van de enquête niet nieuwswaardig genoeg vonden.'

› Het feit dat 85 procent achter de afdrachtregeling staat is niet nieuwswaardig?

'Voor ons was dat resultaat geen verrassing en daarom zagen we ervan af om er een uitzending aan te wijden.'

› Menig criticus beweert echter dat de afdrachtregeling een tijdbom onder de partij is.

'Dat blijkt dus niet uit onze enquête-resultaten.'

› U heeft veel tijd gestoken in het onderzoek. Zonde?

'Zeker jammer, ja. Maar als redacteur ben je wel vaker dagenlang aan het spitten voor een uitzending, die er dan uiteindelijk niet komt. Het hoort er gewoon bij.'

› 3 NIEUWE GRONINGSE AFDELINGEN

Komende maand hebben de Groningse SP'ers reden tot feest. Als alles goed gaat heeft de provincie er vanaf 26 november drie nieuwe afdelingen bij: Appingedam, Veendam en Haren. Lian Veenstra, fractievoorzitter in de Provinciale Staten van Groningen en scholingsmedewerker voor de SP, was betrokken bij de ontwikkeling van alle drie deze afdelingen in oprichting. Volgens Veenstra is het geen toeval dat er zoveel nieuwe actieve groepen in Groningen zijn. 'Vorig jaar hebben we ons tijdens de campagne voor de Statenverkiezingen heel bewust geconcentreerd op de kleine gemeentes waar de SP nog geen voet aan de grond gekregen had. Tijdens de campagne hebben we heel veel leden leren kennen. Die zijn we consequent gaan scholen, over alle facetten van de partij. Zo leert iedereen elkaar kennen, elkaars goede kanten maar ook de tekortkomingen. Je hoeft geen vrienden te worden maar je moet elkaar wel kunnen vertrouwen en op elkaar kunnen bouwen. Zodra die basis er is gaan we samenwerken aan concrete acties.'

Over bestuursfuncties of de gemeenteraad mag pas veel later gesproken worden, want in het verleden zijn groepen wel eens uit elkaar gevallen door ruzie over dat soort zaken. In plaats van oeverloos te discus-

siëren hebben ze in Appingedam al de spoedeisende hulp van het lokale ziekenhuis weten te behouden en hebben ze in Haren 1400 handtekeningen opgehaald voor het behoud van het zwembad. In Veendam zijn ze nu wijk voor wijk, deur voor deur een huurdersenquête aan het afnemen over onderhoud en woongenot. Daarnaast hebben alle drie de groepen heel intensief, met de rest van de regio, gewerkt aan het ophalen van zo veel mogelijk handschoenen voor de campagne Armoede Werkt Niet. Dit soort concrete acties kun je als beginnende groep succesvol afsluiten waardoor je er plezier aan beleeft en gemotiveerd blijft. Dankzij de campagne voor de Statenverkiezingen en de handschoenenactie zijn er nu ook in Slochteren, Eemsmond, Vlagtwedde, Delfzijl en Hoogezand beginnende SP-groepen. Als we zo door blijven gaan hebben we er dus volgend jaar hopelijk weer een paar afdelingen bij.'

› TREINROVERS: SCOOR EEN OV-KAART VOOR ALLE MBO'ERS

Vanaf 2012 krijgen alle Limburgse mbo'ers een reisvergoeding. Hiermee wordt een groot deel van het SP-plan voor goedkoop openbaar vervoer van de Limburgse SP-fractie uitgevoerd. Omdat de hoge reiskosten voor mbo'ers niet alleen een probleem van Limburgse scholieren zijn, hebben ROOD-leden en SP'ers uit de provincie Zeeland deze maand de campagne 'gratis naar school' afgetrapt.

Komende maanden zal er in de hele provincie actie worden gevoerd voor een ov-jaarkaart voor 16- en 17-jarige mbo'ers. De eerste 1000 handtekeningen zijn al binnen. Jeroen van Dijen van ROOD Middelburg: 'Het is toch belachelijk dat studenten op het mbo niet meteen gratis mogen reizen terwijl hbo- en universitaire studenten dat wel mogen. Dit is oneerlijk en bepaalt voor veel mensen welke opleiding ze gaan doen. Een opleiding die erg ver weg is, wordt op deze manier veel te duur. Laat de provincie Zeeland een voorbeeld worden voor de rest van het land met een ov-kaart voor alle mbo'ers!' Ter ondersteuning van de actie is een website gelanceerd waar bezoekers niet alleen de petitie kunnen ondertekenen maar ook het spel 'TrainOvers' kunnen spelen.

www.gratisnaarschool.nl

VROEG OF LAAT EERHERSTEL VOOR DE WIJKVERPLEEGKUNDIGE

November 2007 De begroting van Volksgezondheid wordt behandeld in de Tweede Kamer. Agnes Kant, (dan nog) SP-woordvoerder Zorg, stelt de schaalvergroting en ontmenselijking van de zorgvoorzieningen aan de kaak. 'Breng niet de mensen naar de zorg, maar de zorg naar de mensen', is haar devies. 'De SP stelt voor dat de verantwoordelijkheid voor hulp en thuiszorg voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten in handen komt van buurtzorgteams van wijkverpleegkundigen.'

September 2008 Als kersverse fractievoorzitter presenteert Kant het SP-plan 'De buurt, de schaal van de toekomst'. Het wordt onder meer aan premier Balkenende overhandigd. Ook dit uitgebreide plan voor de buurten bevat een pleidooi voor terugkeer van de (in de jaren negentig grotendeels wegbezuinigde) wijkverpleegkundigen. Een van de aanbevelingen luidt: 'De verantwoordelijkheid voor hulp en zorg thuis voor ouderen, chronisch zieken en gehandicapten in handen geven van buurtzorgteams van wijkverpleegkundigen.' Helaas is deze oproep aan dovemansoren gericht: het kabinet en de Kamer doen er niets mee.

Oktober 2011 Uit onderzoek is gebleken dat veel werkzaamheden die tegenwoordig worden verricht door thuiszorgmedewerkers, beter en efficiënter kunnen worden gedaan door wijkverpleegkundigen. Meer wijkverpleegkundigen betekent minder ver-

foto Rob Voss

Presentatie van het rapport 'de buurt, de schaal van de toekomst' door toenmalig fractievoorzitter Agnes Kant in 2008.

schillende zorgmedewerkers over de vloer en minder bureaucratie. Op termijn zou dat mogelijk een miljoenenbesparing op kunnen leveren, aldus de onderzoekers. In reactie hierop laat minister Schippers van Volksgezondheid via een woordvoerder weten het inzetten van wijkverpleegkundigen een heel goed initiatief te vinden. 'Meer zorg in

de buurt is ook een van de topprioriteiten van de minister. Zij huldigt als uitgangspunt: dichtbij wat kan en verder weg waar nodig.'

De SP is er vaak vroeg bij om gevolgen van beleid te voorzien en problemen te signaleren. Andere partijen in de Tweede Kamer komen er vroeg of laat achter dat onze analyse klopte.

> DE SLAGER DIE ZIJN EIGEN VLEES AFKEURT

Een foeterende en tierende minister Donner is als een dominee in een hard-rock-band. Toen een NOS-verslaggever hem wilde feliciteren met de steun voor zijn lancering als vice-president van de Raad van State, zat Donner op de kast. Hij sprak van 'baarlijke nonsens' die 'uit de duim gezogen' waren, zei dat de verslaggever 'kletst uit z'n nekharen' en maakte zich vervolgens zwaar geïrriteerd uit de voeten.

Geloofwaardig? U mag het zeggen. Niet minder hilarisch was feitelijk de inbreng van premier Rutte in deze kwestie. Drie jaar geleden legde Rutte premier Balkenende het vuur aan de schenen over het vertrek

van staatssecretaris Aboutaleb naar Rotterdam. 'Deelt u de mening dat, als er niet sprake is van een direct landsbelang, het tot de goede gebruiken behoort dat tijdens een kabinetsperiode bewindslieden niet proberen elders een functie te verwerven?' Nu Rutte zelf op de stoel van de premier zit, heeft hij ineens weinig moeite met bewindslieden die hun oog op een ander baantje laten vallen. Geloofwaardig? U mag het wederom zeggen.

Emile Roemer begrijpt Rutes opstelling wel: 'De Raad van State is de belangrijkste adviseur van het kabinet. Het is voor Rutte natuurlijk bijzonder plezierig om een trouwe

bondgenoot in de Raad van State te hebben, maar voor een buitenstaander is het absurd dat Donner straks zijn eigen wetten gaat beoordelen.' Een slager die zijn eigen vlees keurt dus. Hoewel? Iemand die zo uit z'n slof schiet over zijn mogelijke benoeming bij de Raad van State, terwijl zijn naam al sinds juli genoemd wordt, zo iemand is meer een slager die zijn eigen vlees áfkeurt.

> OPROEP: UITZENDKRACHTEN EN ZWANGERSCHAPSVERLOF

De SP Groningen wil graag in contact komen met uitzendkrachten uit het hele land, die in de afgelopen 5 jaar zwangerschapsverlof gehad hebben tijdens een fase B-contract. Dit in verband met een onderzoek naar de manier waarop de hoogte van de uitkering is berekend. De Groningse SP-hulpdienst heeft signalen ontvangen dat daarbij de regels rondom zwanger-

schapsverlof (WAZO) en ziekte als gevolg van zwangerschap (ZW) niet altijd correct worden nageleefd door werkgevers. Heb jij tijdens je zwangerschap WAZO of ZW ontvangen via de werkgever en beschik je nog over de toekenningsbrief en een loonstrook uit die periode? Neem dan contact op met Jurjen Veenstra: hulpdienstgroningen@tomaatnet.nl

foto Bas Stoffelsen

> ALLEEN BEESTEN DRAGEN BONT!

Al een paar winters lang zijn jassen met bontkragen niet uit het straatbeeld weg te denken. Vaak wordt gedacht dat die kragen altijd van nepbont zijn, of dat het om een bijproduct van de vleesindustrie gaat. Niets is minder waar. 'Veel mensen weten niet dat bont een overbodig luxeproduct is waarvoor dieren een afschuwelijk leven leiden, ook in Nederlandse fokkerijen. Miljoenen nertschen wachten in krappe kooitjes tot ze worden vergast en gevild. Ook wasberen, vossen en konijnen worden gefokt in veel te kleine tralie-kooitjes om daarna haastig en wreed gedood en soms levend gevild te worden. Ik wil niet dat dieren zo behandeld worden', stelt SP-Tweede Kamerlid Nine Kooiman.

Daarom nam ze in oktober deel aan een actie van stichting Bont voor Dieren. Samen met collega-Kamerleden van de Partij voor de Dieren en de PvdA bracht ze met een hogedrukspuit 'reverse graffiti' aan in een Haagse winkelstraat waar veel bont wordt verkocht. 'Alleen beesten dragen bont', luidde de tekst. Binnenkort wordt het wettelijke nertschenfokverbod, een initiatiefwet van de SP en de PvdA behandeld in de Tweede Kamer. Kooiman: 'Als deze wet wordt aangenomen zal er een einde komen aan alle nertschenbontproductie in Nederland, wat een belangrijke stap is voor een bontvrij Nederland.'

> MELD KLACHTEN OVER POST

Bij zowel RedDePostbode.nl als bij de SP komen steeds meer klachten binnen over zowel de bezorging van post als de nieuwe PostNL-servicepunten. Tijd voor een meldpunt. SP-Tweede Kamerlid Sharon Gesthuizen: 'Ik roep iedereen op die klachten heeft over brieven die te laat komen, postpakketjes die verkeerd bezorgd worden of een servicepunt dat niet toegankelijk is, deze te melden bij ons meldpunt.' Afgelopen week is er een lijst bekend geworden van sorteercentra en depots waar post blijft liggen; 131 meldingen in slechts 2 maanden. Ook het sluiten van de postkantoren (eind oktober sloot de laatste) belooft volgens Gesthuizen weinig goeds: 'Een enorme achteruitgang van dienstverlening en service.'

Het invullen van de vragenlijst duurt maximaal 2 minuten. Vlak voor de kerst debatteert de Tweede Kamer op verzoek van de SP over de postmarkt. De resultaten van het meldpunt zullen hier ter sprake komen.

www.sp.nl/klachtenloketpost

foto's SP Meppel en Houten

> DE KETTING BLIJFT GROEIEN

De actie Armoede Werkt Niet loopt als een trein. In heel Nederland worden handtekeningen opgehaald en de ketting van solidariteit groeit dagelijks honderden meters. Zowel bij de sociale werkplaatsen als op straat wordt massaal getekend tegen de laffe bezuinigingen op de mensen in de sociale werkplaatsen. Het ophalen

van handtekeningen gaat nog door tot december. Eind van het jaar gaan we als SP een groot protest organiseren waarbij we de handschoenen gaan inzetten.

www.armoedewerkniet.nl

> ZILVEREN TOMAAT VOOR CHRIS VERSCHUUREN

Chris Verschuuren, voorzitter van de SP-afdeling Moerdijk werd op 18 oktober verrast met een zilveren tomaat, opgespeld door Tiny Kox, SP-fractievoorzitter in de Eerste Kamer. Verschuuren is in 1992 lid geworden van de SP en werd meteen zeer actief. De afdeling Moerdijk is in 2003 opgericht met Chris als voorzitter. Hij was vier jaar gemeenteraadslid en vijf jaar regiovertegenwoordiger – een regiovertegenwoordiger is verantwoordelijk voor een aantal SP-afdelingen, zorgt voor overleg en afstemming en vertegenwoordigt hen in het landelijke SP-partijbestuur. Met dit laatste werk stopt hij nu, wat de aanleiding was voor de zilveren tomaat.

> EIGEN HAARD VOOR HUURDERS EINDELIJK GOUD WAARD

Deze week beginnen met de aanpak van de woningen én de huur met de helft omlaag. Dat waren de opvallende eisen die huurders van de zogenaamde Braspenning-woningen aan de Amsterdamse Zeeburgerdijk tijdens een bezettingsactie samen met de SP bij woningcorporatie Eigen Haard op tafel legden. De woningen in kwestie bevonden zich in erbarmelijke staat en naar verluidt was er tientallen jaren nauwelijks onderhoud gepleegd. Eigen Haard had eerder verbetering beloofd, maar er gebeurde niks. Toen tijdens genoemde bezetting duidelijk werd dat het voor de actievoerders menens was, schikte Eigen Haard uiteindelijk in en zegde toe nagenoeg alle gevraagde reparaties uit te voeren vóór 1 december dit jaar. Erik Flentge van de SP in Amsterdam-Oost: 'Eigen Haard is de huurders flink tegemoet gekomen. En dat was nodig ook. De huurders van de Zeeburgerdijk kunnen als voorbeeld dienen voor andere huurders, die ook leven in half verkrotte woningen. De Zeeburgerdijk is zeker niet de enige plek met zulke woningen.'

DENNIS DE JONG

‘ZONDER BANKENLOBBY HADDEN WE GEEN EUROPESE FINANCIËLE CRISIS GEHAD’

De invloed van het bedrijfsleven op de Europese politiek is enorm. ‘Er zijn collega’s die zich om laten kopen, of teksten van lobbyisten van het bedrijfsleven letterlijk overnemen en als voorstel indienen’, zegt SP-Europarlementariër Dennis de Jong. Hij spant zich in om het lobby-circuit aan banden te leggen.

› Wat is eigenlijk een lobbyist?

‘Iedereen die probeert om politici te beïnvloeden om iets wel of niet te doen is een lobbyist. Dat kan variëren van de plattelandsvrouwen of Greenpeace tot multinationals als Philips en Shell. Als politici hebben we de deskundigheid van lobbyisten nodig vanwege de vaak heel technische wetsvoorstellen met honderden pagina’s aan stukken. Ik luister daarom graag naar lobbyisten, maar er is nu een enorme onevenwichtigheid in het lobbycircuit. Van de minimaal vijftienduizend lobbyisten die in Brussel rondlopen, werken er veertienduizend voor het bedrijfsleven en maar duizend voor algemene ideële belangen. Daar zou veel meer evenwicht in moeten komen, en op zijn minst moet duidelijk zijn wie waarvoor gelobbyd heeft.’

› Waarom zijn de vele lobbyisten van het bedrijfsleven een probleem? Je beslist als parlementariër toch zelf of je naar een lobbyist luistert of niet?

‘Nu is nog totaal onduidelijk welke lobbyisten invloed gehad hebben op welk moment in het besluitvormingsproces. Voor ieder wetsvoorstel dat binnenkomt bij het Europees Parlement wordt één parlementariër aangewezen als rapporteur. Omdat altijd een groot deel van zijn rapport overeind blijft na de discussie in het Europees Parlement wordt diegene bestookt door lobbyisten. Wij willen dat de rapporteur aangeeft welke lobbyisten invloed gehad hebben op zijn denken. Als dan bij zo’n rapport een hele lijst grote multinationals zit en geen enkele consumentenorganisatie, weet ik dat daar geen aandacht aan besteed is en dat ik daar zelf op in moet gaan. Door dit soort transparantie is duidelijk welke belangen nog onvoldoende gehoord zijn. Ook kunnen parlementariërs niet meer zeggen dat ze een voorstel zelf bedacht hebben terwijl het letterlijk overgenomen is van een lobbyist. Het VPRO-programma Tegenlicht liet eerder zien dat verschillende parlementariërs exact hetzelfde wijzigingsvoorstel van een lobbyist hadden overgenomen. Toch hielden ze allemaal tegenover de media vol dat ze het voorstel zelf bedacht hadden.’

› Er zijn parlementariërs die klakkeloos de voorstellen van lobbyisten overnemen?

‘Helaas wel. Wetsvoorstellen beoordelen is veel werk en het duizelt je van de hoeveelheid wijzigingsvoorstellen. Lobbyisten maken daar handig gebruik van door je een hele lijst voorgedraaide wijzigingsvoorstellen of een overzicht van stemadviezen te geven. Het is verleidelijk om af te gaan op de informatie die je op een presentatiebladje

krijgt aangereikt; voor een tegengeld moet je immers zelf op zoek moet naar organisaties die niet hebben gelobbyd. Voor serieuze parlementariërs is het al een uitdaging om niet te veel beïnvloed te worden door lobbyisten van de grote bedrijven, maar er zijn ook Europarlementariërs die het parlement zien als een soort rusthuis of vroegpensioen voor politici en zich bijna nooit laten zien. Of parlementariërs die het nodig vinden om naast deze baan ook nog directeur of advocaat te zijn. Brussel staat zo ver van de kiezers af dat het vaak helemaal niet opvalt wanneer iemand weinig of niets doet in het parlement.’

› Het bedrijfsleven maakt handig gebruik van die houding van Europese politici.

‘Twintig jaar geleden is dat begonnen met de ‘Ronde tafel van industriëlen’, waar grote bedrijven als Philips in zitten. Ze hebben een heel groot belang bij onder meer één grote Europese markt. En zagen dat Brussel de privatisering van publieke diensten als openbaar vervoer op kon leggen. De afge-

lobbyist van het bankwezen aan tafel bij de regeringsleiders. Een deel van de conclusies van die top is zelfs letterlijk overgenomen van de lobbyist. Daar kunnen de vakbeweging, milieuorganisaties en het midden- en kleinbedrijf niet tegenop met hun beperkte hoeveelheid geld, tijd en mensen.’

› Wat merken wij als Europeanen van de invloed van het bedrijfsleven op de besluitvorming in Brussel?

‘Als de invloed van de financiële lobbyisten niet zo groot was geweest, hadden we geen Europese financiële crisis gehad. Een jaar of tien voordat de financiële crisis uitbrak heeft Europa het toezicht op de banken afgebouwd. Daardoor konden banken de grote risico’s nemen waar we nu het slachtoffer van zijn. Daarvoor mochten de banken heel veel nog niet en het afbreken van de regels is één op één terug te voeren op de financiële lobby. Nu lobbyen de banken zich ook weer helemaal suf om politici onder druk te zetten. Ze proberen je echt te chanteren. De banken zouden er zo slecht voor staan

‘Schandalig hoe gewetenloos sommige parlementariërs omgaan met hun verantwoordelijkheid’

lopen twintig jaar hebben zij Brussel min of meer overgenomen. Ze hebben een enorme invloed op alle lagen van de besluitvorming. En de politici laten het ook allemaal gebeuren. Tijdens de belangrijke top van regeringsleiders, van 21 juli dit jaar over de crisis in Griekenland, zat de belangrijkste

dat als we de regels strenger maken of een belasting invoeren op financiële transacties er geen leningen meer verstrekt kunnen worden aan het midden- en kleinbedrijf. De financiële sector is zo technisch dat veel parlementariërs het slecht kunnen overzien en dan maar de informatie gebruiken die

ze voorgeschoteld krijgen. De lobbyisten maken misbruik van dat gebrek aan kennis.'

› **Maar mede dankzij de inzet van de SP wordt daar nu wat aan gedaan?**

'Ja, met een aantal Europarlementariërs hebben we belangenorganisaties samengebracht die nu Finance Watch opgericht hebben. Die organisatie moet politici ook met de andere kant van het verhaal gaan belobbyen en tegenonderzoek uitvoeren waarmee bangmakerij vanuit de financiële wereld bestreden kan worden. Zo ontstaat meer evenwicht in de informatie die parlementariërs voorgeschoteld krijgen. Ook willen we als SP dat transparanter wordt wie voor welk bedrijf lobbyt. Het Europees Parlement heeft al een vrijwillig lobbyregister, maar wij pleiten ervoor dat lobbyisten zich verplicht in moeten schrijven. Aan de andere kant moeten Europarlementariërs zelf ook consequent ongeregistreerde lobbyisten en hun onacceptabele giften weigeren. Mede op aandringen van de SP-fractie is de gedragscode voor Europarlementariërs inmiddels aangescherpt: giften boven de 150 euro mogen niet meer worden aangenomen. Europarlementariërs zijn alleen nog niet verplicht duidelijk te maken door wie ze beïnvloed worden. Wij gaan daarom de komende tijd zelf alle parlementariërs

langs met het verzoek een verklaring te ondertekenen en een JA/NEE-sticker op hun brievenbus te plakken waaruit blijkt dat ongeregistreerde lobbyisten bij hen niet welkom zijn. Parlementariërs die hieraan meedoen worden in het zonnetje gezet in een witboek. Iedereen die de verklaring niet tekent komt in een zwartboek te staan, zodat kiezers kunnen zien welke parlementariërs mogelijk corrupt zijn.'

› **Is er dan een link tussen ongeregistreerde lobbyisten en corruptie?**

'Zeker. Journalisten van de Britse krant

die bedrijven belangrijke regelgeving. Zowel de bedrijven en hun lobbyisten als de betreffende Europarlementariërs hebben er absoluut geen belang bij dat dit soort zaken bekend wordt, dus zal er nog heel veel zijn wat we nu nog niet weten. Wat ik zelf meegemaakt heb is dat de lobbyist van Shell aanbod om de volledige organisatie en bijbehorende kosten van een reis naar de Nigerdelta op zich te nemen. Ik wilde daar de lekkages van de olieleidingen van Shell en de gevolgen daarvan voor de lokale bevolking onderzoeken. Als je ingaat op het aanbod van de lobbyist word je in feite om-

'Lobbyisten maken misbruik van het gebrek aan kennis'

The Sunday Times hebben door zich voor te doen als lobbyist aangetoond dat drie Europarlementariërs bereid waren voor 100.000 euro een bepaald voorstel in te dienen, tegen het belang van hun kiezers in. Afgelopen maand werd ook bekend dat twee Tsjechische Europarlementariërs hun aandeelhouderschap in bedrijven geheim gehouden hadden, terwijl ze nauw betrokken waren bij de totstandkoming van voor

gekocht, want je krijgt bij zo'n reis natuurlijk alleen de kant van het verhaal te horen die Shell goed uitkomt. Een aantal collega's in het Europees Parlement gaat wel op dit soort voorstellen in.'

› **Worden Europarlementariërs dan zo slecht betaald dat ze dit nodig hebben?**

'Nee, integendeel zelfs. We houden als SP-fractie consequent bij wat voor uitnodigingen we ontvangen van lobbyisten. Als je wilt kun je iedere avond ergens heen om je te laten fêteren. En we hebben eens opgeteld wat een Europarlementariër in zijn termijn van vijf jaar aan basissalaris, vergadervergoedingen, reisvergoedingen en afstandsvergoedingen op kan strijken. Na aftrek van een reëel bedrag voor je werkelijke kosten kun je bijna 400.000 euro overhouden. Een rijkelijke beloning dus. Maar sommige Europarlementariërs zijn echt Rupsje Nooitgenoeg en de lobby versterkt dat. Als je echt op wilt komen voor de sociale belangen moet je hier heel hard werken. Maar als je daar geen zin in hebt nemen de lobbyisten je graag het werk uit handen, ze geven je etentjes en reisjes en met een beetje geluk na afloop ook nog een mooie baan. De meeste parlementariërs zullen daar niet aan meedoen, maar er zijn er wel die zo'n leven leiden. Ik vind het echt schandalig hoe gewetenloos zij omgaan met hun verantwoordelijkheid. De besluiten die ze nemen bepalen wel de levens van mensen in een hele hoop landen.'

Een Europarlementariër zou zijn week gemakkelijk kunnen vullen met lobbyfeestjes. Een kleine greep uit de uitnodigingen die Dennis de Jong het afgelopen jaar kreeg.

 www.sp.nl/dossier/lobby.htm

tekst Machteld Velema en Jola van Dijk
foto's Suzanne van de Kerk

IN 2009 PRESENTEERDE DE EUROPESE SP-FRACTIE EEN ACTIEPLAN IN
TIEN PUNTEN VOOR MEER LOBBYTRANSPARANTIE.

DE STAND VAN ZAKEN:

1. Verplicht register voor professionele lobbyist.

De vrijwillige lobbyregisters zijn samengevoegd en op initiatief van de SP zal het Europees Parlement praten over het verplicht stellen van dit register.

2. Openheid van de Europese Commissie over de samenstelling van de expertgroepen die betrokken zijn bij de voorbereiding van wetsvoorstellen. Een onkostenvergoeding voor deelnemers zodat niet alleen multinationals het zich kunnen veroorloven om mee te discussiëren.

Op voorstel van de SP heeft het Europees Parlement besloten het budget voor expertgroepen te bevriezen en pas vrij te geven nadat de Commissie substantiële veranderingen doorvoert.

3. Geen belemmeringen meer voor burgers die concrete informatie willen over Europese regels.

Dit najaar stemt het Europees Parlement over voorstellen van de SP om burgers makkelijker informatie over de Europese instellingen te geven.

4. Bij ieder rapport van het Europees Parlement geeft de rapporteur aan welke informatie, organisaties en personen substantieel aan het rapport hebben bijgedragen en hoe.

Dit SP-voorstel is niet overgenomen. Er komt wel een standaardformulier dat rapporteurs kunnen gebruiken. De SP-fractie vraagt binnenkort de Europarlementariërs een vrijwillige verklaring te ondertekenen dat ze als rapporteur altijd vermelden welke lobbyisten veel invloed hebben gehad.

5. Recepties en diners binnen de gebouwen van het Europees Parlement worden niet langer betaald door derden.

De SP-fractie was nauw betrokken bij de totstandkoming van een strengere gedragscode waardoor parlementariërs niet langer derden hun recepties en dergelijke kunnen laten betalen.

6. Sluikreclame binnen het Europees Parlement wordt verboden.

Commerciële bedrijven mogen inmiddels geen tentoonstellingen meer organiseren in het Europees Parlement.

7. Oproep aan alle Europarlementariërs om een gedragscode te ondertekenen dat zij geen contacten zullen onderhouden met ongeregistreerde lobbyisten.

De SP-fractie legt deze verklaringen nu voor aan Europarlementariërs en maakt op grond daarvan een wit- en zwartboek.

8. Oproep aan Europarlementariërs om geen giften van meer dan 50 euro aan te nemen van lobbyisten.

Sinds de nieuwe gedragscode moeten giften boven de 150 euro geweigerd worden en moet er openheid zijn over alle nevenfuncties.

9. Terugdringing van het aantal agentschappen (uitvoerende organen van de EU zoals voor voedselveiligheid en politiesamenwerking die verdeeld zijn over heel Europa) omdat de democratische controle zeer gebrekkig is en lobbyisten onzichtbaar en ongehinderd invloed uitoefenen op het beleid.

Op verzoek van de SP-fractie heeft de Radboud Universiteit de agentschappen onderzocht. De SP-fractie gebruikt de resultaten (onder andere onduidelijkheid over de kosten, geen verantwoording over wat het oplevert en gebrekkige democratische controle) om bij de komende begrotingsbehandeling voor meer democratische controle en minder geld voor de agentschappen te pleiten.

10. Oproep aan Europarlementariërs om de samenstelling van de Forums (permanente overlegclubs) waaraan zij deelnemen te verbreden tot alle belangengroepen en als dat niet lukt eruit te stappen.

De SP-fractie gaat de komende tijd overlegclubs onder de aandacht brengen.

'Niemand zit zo hopeloos vast, als degene die ten onrechte denkt dat hij vrij is.'

foto Jacques Blaque

OCCUPY BEZET HET DEBAT

De 'Occupy Wall Street'-beweging in New York houdt sinds half september een park midden in het financiële centrum bezet. Op 15 oktober zijn wereldwijd in tientallen steden acties gestart onder de noemer Occupy.

Na een oproep van de Canadese actiegroep Adbusters deze zomer, demonstreerden op 17 september zo'n duizend mensen in New York tegen ongelijkheid, hebzucht en de invloed van het grote geld op de politiek. Enkele honderden van hen bezetten het plein Zucotti Park, een paar honderd meter van het beursgebouw op Wall Street: Occupy Wall Street was geboren. Het Zucotti Park is al snel een centrum van protest geworden, waar media naartoe komen en demonstraties gestart worden. Vijftien oktober wordt uitgeroepen tot wereldwijde occupy-dag. De

oproep wordt in Nederland opgepikt in onder andere Amsterdam en Utrecht. Wereldwijde boodschap: 1% van de maatschappij heeft alle macht en geld, nu is het tijd voor de overige 99% om zich te laten horen.

› **New York, 15 oktober** - Dylan Giambattista (foto 1) is student politieke wetenschappen uit Vermont en heeft net zijn eerste nacht op Zucotti Park doorgebracht: 'Onze staat is getroffen door de orkaan Irene. Nu wordt er van hogerhand gezegd dat er, om de wegen te herstellen, bezuinigd moet worden op

zaken als onderwijs – maar naar het enorme militaire budget kijken ze niet. Ik ben hier uit solidariteit met deze beweging, die echt van de mensen is. Een beweging tegen de deregulering van de financiële wereld die de huidige crisis heeft veroorzaakt. Daar zijn een paar mensen heel rijk van geworden en toen het fout ging mocht de rest van Amerika de rekening betalen.' In het park zijn een schoonmaakdienst, een boekenweggeefwinkel, een medische dienst en een keuken opgetuigd. Faith (foto 2), die naar eigen zeggen niet lacht op foto's maar wel van binnen, werkt in de keuken. Zij is een van de vele studenten met enorme schulden: 'Zestigduizend dollar. Zelfs als je failliet gaat, blijft je studieschuld staan. Ik kan geen werk vinden, alleen een klein bijbaantje van drie uur per dag. Daarom sta ik in de Occupy-keuken, waar iedereen gratis eten kan krijgen. Dit is een voorbeeld voor Amerika: het hoeft niet om geld te draaien. Je kunt ook zonder winstbejag zorgen dat mensen eten en medische verzorging krijgen.'

7

9

10

8

11

› **Amsterdam, 15 oktober** - Het Amsterdamse Beursplein staat vol met ruim 1400 mensen uit het hele land. SP-leider Emile Roemer is er ook (foto 7): 'Ik ben heel blij dat hier, en in de hele wereld, zoveel mensen opstaan want er moet echt heel veel gebeuren. De verantwoordelijken voor de crisis moeten aangepakt, het financiële systeem op de schop en de rekening moet op de juiste plaats worden gelegd, en dat is niet bij deze mensen. Ik hoop dat dit het begin is van een fundamentele verandering.' Sander Kuitert, student software engineering aan de Universiteit van Amsterdam, beaamt dat hij door zijn studie straks ook tot de 1% kan gaan horen. Maar hij is wel voor een solidair belastingstelsel. Ook wil hij aan zichzelf werken; zijn protestbord verwijst daarnaar: 'Ik ben hypocriet maar blij proberen.' Steeds meer mensen rekenen zich tot de machteloze 99%. Max van der Werff (foto 8), die met zijn bord de VOC-mentaliteit van handel vóór alles verwerpt, is zelfstandig ondernemer en verdient

genoeg om maar zes maanden per jaar te hoeven werken. Zo houdt hij tijd over voor vrijwilligerswerk. Van der Werff: 'Roderick en Marie-José nemen Henk en Ingrid in de maling. Het gaat om de schaamteloze zelfverrijking, maar ondertussen wel huichelachtig de dominee spelen. Ons systeem moet diepgaand geherstructureerd worden.'

› **New York** - Louie (foto 9) is analist in de financiële wereld en heeft nog nooit eerder gedemonstreerd: 'Ik ben niet bankroet, heb een huis en geen schuld. Door mijn baan weet ik hoe het werkt. En het werkt niet. Het financiële systeem moet vóór de mensen werken, niet tegen ze.' Jimmy 'Justice' (foto 10) heeft een YouTube-kanaal met filmpjes over wangedrag van de politie: 'Agenten hebben op onschuldige mensen ingeslagen, ze met pepperspray bespoten en zelfs overreden. Ik zorg dat ze daar niet mee wegkomen.' Op de vraag of agenten niet ook tot de 99% behoren zegt Jimmy: 'Niet als ze ons mishandelen!' Een agente in de buurt vindt

van wel, maar steunt het protest niet: 'Ik voel hier weinig voor, omdat ik denk dat het niet werkt. Maar ik vind het wel belangrijk dat zij het recht hebben om hier te demonstreren.' Cheyenna Weber (foto 6) vindt dat de 'stomme' politieacties de beweging goed hebben gedaan: 'Zij horen ook bij de 99%, maar zijn nu het voorlopige symbool van de 1%. Want de echte 1% zit in villa's ergens ver weg. Het politie-optreden heeft de media gehaald, en daarmee onze eisen ook.' Wat zijn die eisen eigenlijk? Cheyenna: 'Er is geen lijst met eisen, maar iedereen begrijpt waar het om gaat. De kracht van deze beweging is dat erover gepraat wordt. De vraag om eisen is de vraag van de machthebbers die ons niet grijpen kunnen. Maar ondertussen voelen allerlei politici, inclusief de president, zich genooddaakt om op ons te reageren. En ondertussen zien steeds meer mensen wat democratie ook alweer is: zelf nadenken, je laten horen en met alternatieven komen.' Over die alternatieven heeft Cheyenna wel ideeën: 'Ik ben zelf van SolidarityNYC, een

12

13

Ook Marx wordt geciteerd in New York: 'Je hebt niets te verliezen dan je ketens.'

14

De toegang naar het New Yorkse beursgebouw is afgesloten met overdreven veiligheidsmaatregelen, zoals roadblocks tegen vrachtwagens.

15

16

organisatie die solidaire economie aanmoedigt. Coöperaties, huurgemeenschappen, solidaire bankrekeningen: ze bestaan, maar mensen weten het niet.' SolidarityNYC is niet de enige.

Organisaties voor homorechten (foto 11 - 'want ook wij worden weggezet als on-Amerikaans'), tegen oorlog (foto 12 - 'de oorlogseconomie wordt gesteund door de grote financiële instellingen'), emancipatie van Indianen (foto 15 - 'de Navajo-indianen voeren deze strijd al meer dan honderd jaar'), werknemersbelangen ('Ik heb geen baan, maar nu wel een 'occupation' - betrekking, red.): steeds meer mensen en groepen sluiten zich aan. De beweging wordt gesteund door vakbonden en beroemdheden als actrice Susan Sarandon, rapper Kanye West en mensenrechten-activist Jesse Jackson.

› **Amsterdam** - SP-Tweede Kamerlid Saded Karabulut is ook op het Beursplein: 'Als SP geloven we in verandering die begint buiten het parlement. In het parlement hebben we die druk van buitenaf ook nodig want de andere politieke partijen worden nog niet echt wakker. Een andere, eerlijke en sociale samenleving vereist meer dan het aanpassen van een paar punten en komma's.'

› **New York** - De Occupy-beweging bezet deze zaterdag Times Square, midden in het drukke centrum. Er klinkt gejuich als op het nieuwsscherm van omroep ABC de kop verschijnt: 'Occupy Wall Street gaat wereldwijd' (foto 16). Steun komt uit vele hoeken. Volgens de eigenaar van een boekwinkeltje, die anoniem wil blijven, is de vaagheid juist de kracht van de beweging: 'Uit een onderzoek blijkt dat 55 procent van de Amerikanen de beweging steunt. Ik vind zelf

de teksten op de borden te ver gaan. Maar de algemene boodschap is terecht. Occupy is erin geslaagd de discussie te verplaatsen. Tot nu toe ging het onder invloed van de rechts-conservatieve Tea Party-beweging alleen maar over anti-belasting, anti-Obama en pro-bezuinigingen. Dat wordt nu helemaal omgekeerd. Dat is een groot succes. Deze beweging is wat Obama beloofde en niet waar kon maken. Hoop op verandering komt van onderop.' Dottie Ji was er in de zestiger jaren ook bij, en heeft de afgelopen tientallen jaren de jongeren gemist: 'Maar nu zijn ze er. Ik kan later met een gerust hart sterven, want de jongeren vechten voor de toekomst van mijn kleinkind.'

tekst Diederik Olders en Jola van Dijk
foto's Diederik Olders en Bas Stoffelsen

GOUDKUST NEDERLAND

Met de 'Woonvisie' van het kabinet wordt de oorlog verklaard aan de huurder. Ook woningcorporaties klagen steen en been. In Bilthoven werd een wijk met sociale huurwoningen gerenoveerd en sindsdien worden leefbaarheid en woongenot samen met de bewoners op peil gehouden. Gaan zulke succesvolle projecten definitief tot het verleden behoren?

Of ie niks beters te doen heeft. Af en toe, héél af en toe wordt hem zoiets nog weleens toegesnauwd door een bewoner. Dat ene woordje ook, ja: kutmarokkaan. Hij ergert zich niet meer aan zulke sporadische verwensingen. Breed glimlachend haalt hij zijn schouders erover op. 'Wat moet je met zulke opmerkingen?' En daar is alles mee gezegd. Hassan Toutouh (35) is wijkbeheerder in Bilthoven en in dienst van woningcorporatie SSW. Zijn bril is modern, zijn horloge trendy – want groot. Vragen beantwoordt hij a tempo, bedenktijd heeft hij niet nodig. Daardoor loopt zijn babbel als een trein en klinken zijn inzichten zo logisch als wat. Maar wat is logisch? 'Rommel in de portiek? Iedereen die daar woont betaalt de schoonmaak.' Of: 'Als jongeren van 16, 17 jaar de wijk saai noemen, dan ben ik blij.' Dat maakt nieuwsgierig.

In de wijk Brandenburg in Bilthoven, gemeente De Bilt, kent Hassan iedereen en iedereen kent Hassan. Er komt geen fietser of wandelaar voorbij of een vriendelijke groet wordt uitgewisseld. 'Ik weet zelfs van wie de katten zijn die hier rondlopen', zegt hij. Een oudere man spreekt hem aan en meldt dat de trap in zijn portiek 'steeds groener' begint te worden. Hassan handelt, een afspraak wordt gemaakt. Niet dat het altijd van een leien dakje gaat. Soms wordt bijvoorbeeld grofvuil te vroeg aan de straat gezet. 'Dan bel ik bij die mensen aan en zeg dat het volgende week pas aangeboden kan worden. Dan is het meestal: 'Oh ja, je hebt gelijk.' De meesten weten het wel degelijk.' En als de

Bilthoven: de wijkbeheerder kent iedereen en iedereen kent de wijkbeheerder.

afzender onbekend is? 'Dat zie je weleens met afval of rommel die in de portiek wordt achtergelaten. Ik vind dat dus echt niet kunnen. Als ik er niet achter kom wie dat gedaan heeft, dan schakel ik het schoonmaakbedrijf in en stuur ik iedereen die in die portiek woont een rekening.' Graffiti? Hij laat het meteen weghalen. De aanblik van de wijk,

daar gaat het om. Hij legt uit: 'Stel dat je vijf kandidaten hebt voor een leegstaande woning in een wijk die er niet uit ziet. Als die mensen een kijkje hebben genomen zullen de eerste vier kandidaten zeggen: "Daar ga ik echt niet wonen." De vijfde heeft dringend een woning nodig, gaat daar wonen en ligt verder niet wakker van hoe het er allemaal

uit ziet.' Waarna een neerwaartse spiraal dreigt. Toutouh: 'Het heeft allemaal te maken met hoe betrokken de bewoners zijn bij de uitstraling van hun wijk. Daarom zeg ik: hoe meer mensen betrokken zijn, hoe beter.'

'De renovatie was een keerpunt voor Brandenburg'

Brandenburg is in trek. Op een vrijkomende woning kwamen onlangs niet minder dan 219 reacties. De verhouding autochtoon-allochtoon is ongeveer fifty-fifty. En het moet gezegd: het ziet er leuk uit. Er is veel ruimte, groen en speelgelegenheid. Toutouh: 'Er zijn veel kleine kinderen in de wijk. Vandaar dat ik eigenlijk stiekem een beetje blij ben als jongeren van 16, 17 jaar het hier saai vinden. Des te beter voor de kleintjes.' De woningen, veelal hoogbouw tot vier hoog, zien er modern en fris uit. Dat heeft alles te maken met de grootschalige renovatie die Woningstichting SSW heeft uitgevoerd in Brandenburg. Woningen kregen balkons, er kwamen ondergrondse afvalcontainers en zelfs straatnamen werden veranderd. En daarbij: SSW vestigde zich midden in de wijk en werd een makkelijk aanlooppunt voor de bewoners.

Etiënne van Buren is SP-fractievoorzitter in De Bilt en woont zelf in Brandenburg. 'Die renovatie is een keerpunt geweest voor de wijk', zegt hij. 'Je ziet nu dat bewoners zich verenigen en bijvoorbeeld op zaterdag samen de stoepen gaan vegen. Vroeger was het hier een stuk minder prettig. Niet dat zich er taferelen afspeelden zoals in Kanaleneiland (een beruchte wijk in Utrecht -red.), maar Brandenburg had een mindere buurt kunnen zijn als er niks was gebeurd.' Tijdens de renovatie kregen de bewoners diverse keuzes. Zo was inbouw van een luxe keukenblok een optie, maar ook een chique badkamer behoorde tot de mogelijkheden. Wie alles erop en eraan wilde, kwam echter wel op een maandelijks huur van zo'n 620 euro te zitten. 'Maar voor dat geld kun je hier nog steeds niks kopen', aldus Van Buren.

Waarmee een latent probleem is aangestipt. In De Bilt zit de woningmarkt potdicht. De wachttijd voor een huurhuis in de sociale

huursector bedraagt twaalf tot vijftien jaar, op een appartement wacht je zeven tot acht jaar. Uit recente cijfers van de provincie Utrecht blijkt dat De Bilt vergeleken bij andere gemeentes hopeloos achterop is geraakt qua woningbouw, zowel koop als huur. Een enquête die de Biltse SP onlangs uitvoerde leverde weliswaar het inzicht op dat tweederde van de inwoners van de gemeente tevreden is met de huidige woonsituatie, maar tegelijkertijd blijkt dat het gebrek aan sociale woningen als zeer schrijnend wordt ervaren. Etiënne van Buren: 'Jongeren trekken daardoor weg uit De Bilt en zo verlies je hun dynamiek in de gemeente. Daarnaast zie je dat alleenstaande ouderen vaak in gezinswoningen blijven wonen, omdat ze toch wel schrikken van de hogere huren in appartementen. Die blijven dus zitten waar ze zitten, terwijl ze op zich best naar een kleinere woning zouden willen verhuizen.'

Gij zult kopen, niet huren

Ondertussen lijkt het kabinet de oorlog verklaard te hebben aan de huurders. De zogenaamde Woonvisie (zie kader) van minister Donner is nauwelijks een visie te noemen. Of het zou het gebod 'Gij zult kopen, niet huren' moeten zijn, aangevuld met het evangelie van de markt. Woningcorporaties krijgen volgens die Woonvisie bovendien te maken met extra heffingen, wat hun investeringsmogelijkheden voor renovatie en leefbaarheid in de wijken niet ten goede zal komen.

Als klap op de vuurpijl eist Europa ook nog eens dat mensen met een inkomen van boven de 33.614 euro niet meer in aanmerking komen voor sociale huur. Dat je met genoemd inkomen in ons land nauwelijks nog een huis kunt kopen, weet men in Brussel kennelijk niet eens. De Tweede Kamer heeft Donner opgeroepen om zich in Brussel sterk te maken voor verhoging van die inkomensgrens. Maar die opdracht heeft de minister tot nu toe gewoon naast zich neergelegd.

Terwijl het kabinet huurders koeioneert, en terwijl in De Bilt de roep om sociale huurwoningen steeds luider wordt, spelen in deze gemeente twee opvallende kwesties.

HET EINDE VAN DE SOCIALE VOLKSHUISVESTING

De Woonvisie van minister Donner is grofweg gebaseerd op twee pijlers. Ten eerste: kopen is de norm, huren is 'not done'. Dat marktwerking en deregulering de knelpunten gaan oplossen is het tweede uitgangspunt. Kortom: het kabinet zet alle kaarten op eigen woningbezit en minder overheidsbemoedienis.

De concrete maatregelen daartoe bestaan onder meer uit forse huurverhogingen in zogenaamde 'schaarstegebieden' (waar betaalbaar wonen nu al een probleem is), met huurstijgingen tot aan 120 euro als gevolg. Daarnaast wordt er fors bezuinigd op de huurtoeslag. De hypotheekrenteaftrek blijft echter onaangetaast.

Ook zullen woningcorporaties 'maximaal gestimuleerd' worden om woningen te verkopen aan commerciële partijen en staat er voor het jaar 2014 een nieuwe heffing van 750 miljoen voor corporaties op de rol. Volgens critici zal dat onherroepelijk leiden tot minder onderhoud, minder betaalbare woningen en minder investeren in een veilige, leefbare buurt.

Als dit maatregelenpakket doorgang vindt, is het einde van de sociale volkshuisvesting een feit.

Allereerst is er de geplande luxe nieuwbouw op het terrein van autodealer Hensing (die van de Bugatti's, Bentleys en Rolls Royces). In de gemeenteraad was alleen de SP hier tegen. Naar verluidt zou een appartement op het aan te leggen eiland(!) zo'n 750.000 euro 'doen'. Sociale woningbouw, zei u? Daarnaast speelt er de discussie over een terrein bij het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM), dat gaat verhuizen. De Biltse SP pleitte ervoor om het stuk grond te reserveren voor betaalbare woningbouw, maar de Rijksoverheid wil daar als grondeigenaar niet aan. SP-raadslid Anne-Marie Mineur zegt te weten waarom: 'Ze willen wel, maar volgens mij zitten ze gewoon te wachten tot de grondprijs omhoog gaat. Ze willen de hoofdprijs.' Het is wrang dat uitgerekend de Rijksoverheid zo handelt,

Geld weghalen bij de corporaties betekent minder onderhoud, minder betaalbare woningen en minder investeren in een fijne en veilige buurt

Hassan Toutouh: 'Hoe meer betrokken mensen, hoe beter.'

terwijl het landelijk beleid van diezelfde overheid de rol van woningmarkt-regisseur juist aan de markt toebedeelt. Wellicht nog wranger is het idee dat de gemeente de sociale woningbouw de laatste jaren links laat liggen, terwijl ze binnen haar eigen gemeentegrenzen met Brandenburg een voorbeeld in huis heeft van hoe het wél kan.

Volgens SP-Tweede Kamerlid Paulus Jansen staat de situatie in De Bilt model voor wat zich in de toekomst in veel meer gemeenten kan gaan voordoen. 'In deze gemeente bestaat relatief weinig ruimte voor nieuwbouw. Men is noodgedwongen gaan inbreiden in plaats van uitbreiden. In Brandenburg is dat goed opgepikt door een woningstichting die de zaken goed beheert en niet naast haar

schoenen is gaan lopen. Maar realiseer je wel dat de regio De Bilt een van de goudkusten van Nederland is. Dure huizen worden daar met het grootste gemak verkocht.' Hetgeen betekent dat – áls er al een mogelijke bouwlocatie is, zoals bij het RIVM-terrein – de sociale woningbouw wordt weggedrukt in het marktgeweld. Jansen: 'Het zal erom spannen of en hoeveel sociale woningbouw daar komt. Als de markt zoals nu tegenzit en de grondprijs lager is, is de kans op meer sociale bouw groter.' En dus wacht de Rijksoverheid net zo lang tot de markt weer mee zit...

Goudkust Bilthoven. Hassan Toutouh wil ook dat deel van de gemeente laten zien. Hij stuurt de kleine Peugeot 107 van de woningstichting de Soestdijksweg Noord op.

En inderdaad: vaak half verscholen tussen de bossen liggen de villa's met rieten daken en de bungalows met perfect bijgehouden gazons. Opvallend vaak komen ons Mercedes- en BMW-cabrio's tegemoet. Hoe dat komt? De zon schijnt vandaag. Een studie in contrasten. De Peugeot 107 en de Mercedes cabrio. De villa's in het bos en de huurwoningen in Brandenburg. De rijken wonen goed en de minder rijken ook. Maar alleen voor die laatste groep geldt: hoe lang nog?

tekst Rob Janssen
foto's Suzanne van de Kerk

 www.sp.nl/wonen

LINKSVOOR **'NIET STAAN TOEKIJKEN'**

Marika Vrolijk (44) woont in het Drentse Roswinkel (gemeente Emmen). Ze heeft jarenlang gewerkt als verpleegkundige in verpleeghuizen, de psychiatrie en de thuiszorg. Momenteel is ze bijna vol-continu in touw voor de SP, als gemeenteraadslid en afdelingsvoorzitter in Emmen.

› **Wanneer en waarom werd je lid van de SP?**

'In 2000, Agnes Kant was de enige die zo vol vuur voor de verpleging opkwam. Ik moest in die tijd het roer omgooien omdat ik een burn-out had gekregen van de manier van werken in de verpleging. Ik legde de lat voor mezelf te hoog. Doordat er te weinig personeel is, kun je je werk ook niet meer doen zoals het hoort.'

› **Wat is jouw SP-moment?**

'Elk moment waarop je het verschil kunt maken voor iemand. Zoals toen me verteld werd dat een vrouw met een verstandelijke beperking uit haar huis gezet zou worden. Door als raadslid met de woningcorporatie te bellen, heb ik dat kunnen helpen voorkomen.'

› **Mensen bellen je vaker over dat soort problemen?**

'Ja, laatst heeft een jonge asielzoekster zelfs een weekend bij ons geslapen. De wethouder vond opvang niet nodig. Maar dan ben je mens en laat je iemand niet op straat staan. Inmiddels is er wel een plek voor haar gevonden in een opvang.'

› **Hoe blijf je gemotiveerd?**

'Je hoort weleens dat een auto het water in rijdt terwijl iedereen staat te kijken maar niemand wat doet. Ik wil niet over tien jaar terugkijken en weten dat ik toe heb staan kijken. Ik wil in ieder geval geprobeerd hebben de maatschappij wat socialer te maken.'

› **Wat doe je om te ontspannen?**

'Een wandeling in de natuur maken of muziek luisteren. Mijn oudste zoon zit in een rock-metalband. Ik ga graag naar zijn optredens of zet hun cd echt keihard aan in de auto.'

tekst Jola van Dijk
foto Karen Veldkamp

> **NIEUWE SITE, NIEUW MANIFEST '1 VOOR ALLEN'**

Emile Roemer heeft onlangs de nieuwe site '1voorallen.nl' gelanceerd. De site wordt het centrale punt waar al het verzet tegen dit kabinet wordt gebundeld. Roemer: 'Natuurlijk staan we als 1 man voor cultuur; als 1 man voor werk; als 1 man voor natuur en milieu; als 1 man voor onderwijs, 1 voor zorg, maar... we moeten ook als 1 man staan voor allen! Pas dan maakt ons verzet indruk.' Op de site staat een manifest dat kan worden ondertekend, daarnaast nieuws, video's en nog veel meer. Enkele uren na de lancering was de site enige tijd zeer moeilijk te bereiken vanwege de grote belangstelling. Enkele speerpunten uit het manifest zijn: een eerlijke verdeling van inkomen, vermogen, kennis en macht, bestaanszekerheid voor iedereen, geen belemmering voor de noodzakelijke toegang tot het recht, de zorg, het onderwijs, de kinderopvang en adequate thuishulp niet belemmeren.

foto: SP Helmond

> **EEN VRACHT GESCHIEDENIS**

Maar liefst zestig dozen waren er nodig om het afdelingsarchief van de SP Helmond te verhuizen naar de regionale archiefbewaarplaats RHCE (Regionaal Historisch Centrum Eindhoven). 'Vier strekkende meter archief bruto', volgens SP'er Frans van der Zanden, zelf archivaris van beroep. Barstte het afdelingspand uit z'n voegen? 'Nou nee, maar het was wel veel. Volgend jaar bestaat de SP veertig jaar en wij zijn al een oude afdeling, dus we hebben heel wat historisch materiaal. Door ons archief onder te brengen bij het RHCE, wordt ons deel van de rijke geschiedenis van de partij toegankelijk voor mensen van buiten de partij en journalisten.'

> **BELASTINGPARADIJS.NL: MOREEL VERWERPELIJK**

'Nederland is spelbreker bij belastinginning door zwakke Eurolanden.' Dat zei SP-Europarlementariër Dennis de Jong tijdens een door hem georganiseerde bijeenkomst over corruptiebestrijding in de EU. Volgens een Portugees Europees lid zijn van de 20 belangrijkste Portugese beursgenoteerde bedrijven er 17 gevestigd in Nederland. Hiermee ontlopen ze de belastingen in Portugal, terwijl ze in Nederland nauwelijks belastingen betalen. De SP probeert al langer een eind te maken aan dit soort brievenbusbedrijven in

Nederland. Vreemd genoeg gebeurt er met genoemde constructies niet iets wat niet mag. 'Klopt,' zegt Dennis de Jong, 'het is legaal. Maar om de Zuid-Europese landen in deze crisistijden erbovenop te helpen, moet je enerzijds de corruptie bestrijden en anderzijds de belastinginning verbeteren. Wat je bij die brievenbusbedrijven ziet is het volgende: een sloot geld gaat het land uit, een deel daarvan blijft in Nederland hangen, maar netto gezien zijn de multinationals de grote winnaars. Ik vind dat moreel verwerpelijk. Want we zijn juist

bezig om geld aan die landen te geven om ze overeind te houden!' Sommigen beweren dat genoemde buitenlandse bedrijven goed zijn voor de werkgelegenheid in Nederland. De Jong: 'Ik zag laatst een reportage waarin zulke vestigingen aan de Amsterdamse Zuidas onder de loep werden genomen. Wat bleek? Bij 1200 bedrijven samen werkten ongeveer 300 man. Als die werkgelegenheid zou wegvallen, gaat onze economie daar echt niet aan onderdoor.'

> 10 DECEMBER: VUIST TEGEN FOUTE KABINETSPANNEN

Armoede werkt niet. De kabinetsbezuinigingen betekenen voor tienduizenden mensen met een beperking dat hun beschermde werkplek wordt afgepakt en dat zij in de armoede terechtkomen. Op 10 december zal er een luid protest klinken tegen dit ultieme voorbeeld van sociaal regeringsbeleid.

Op zaterdag 10 december houdt de SP samen met anderen een grote manifestatie om te protesteren tegen deze en andere asociale bezuinigingen. Want ook de bezuinigingen op de bijstand, het passend onderwijs en de zorg betekenen maar één ding: de rekening van de crisis wordt gelegd bij de mensen die het niet kunnen missen. De politiek leiders van de SP en de PvdA, Emile Roemer en Job Cohen, zullen samen een vuist maken tegen de foute plannen van het kabinet. Muzikanten, cabaretiërs, activiteiten voor kinderen, leuke fotomomenten: er zal van alles te doen zijn. Natuurlijk komen mensen uit de sociale werkvoorziening, chronisch zieken, jonggehandicapten en bijstandsgerechtigden aan het woord.

Waar en wanneer: Brabanthallen, Diezekade 2 in Den Bosch, zaterdag 10 december 2011 van 13:00 tot 16:00

Help mee! Hoe groter de manifestatie, hoe luider de stem. Kom zelf, meld je aan bij je afdeling om te helpen, vraag iedereen die je kent met een sociaal hart om dat hart op 10 december te laten spreken in Den Bosch. Kijk voor het laatste nieuws op de website van Armoede werkt niet.

www.armoedewerkt.niet.nl

> VRAAGTEKENS RONDOM AKKOORD EUROCRISIS NOODFONDS NAAR 1.000.000.000.000 EURO

Het in het holst van de nacht van 26 oktober gesloten Brusselse akkoord over de aanpak van de eurocrisis werd al snel wijd en zijd bejubeld. Zelfs de aandelenkoersen aan de Europese beurzen stegen de 'morning after'. Dit terwijl er onduidelijkheden en vraagtekens te over zijn.

SP-Kamerlid Ewout Irrgang vindt dat gesloten akkoord weliswaar 'een goede stap om een deel van de Griekse schuld te saneren', maar van een echte oplossing voor de eurocrisis is volgens hem geen sprake. Volgens de SP'er is de kwijtschelding van 50 procent van de Griekse schulden aan de banken onvoldoende om Griekenland voldoende lucht te geven om er weer bovenop te komen. 'De totale Griekse schuld daalt met minder dan 28 procent. De schuld blijft zelfs in 2020 ongeveer net zo hoog als bij het begin van de crisis in Griekenland', reageert Irrgang daags na het akkoord. Saillant detail is dat genoemde schuldenreductie op vrijwillige basis vorm moet gaan krijgen. De grote vraag is dus: hoe groot is de bereidheid van private schuldeisers om hieraan ook mee te werken?

Ook onduidelijk is de impact van de overeengekomen uitbreiding van het noodfonds tot een soort verzekeraar die mogelijk ook geld gaat lenen bij buitenlandse partijen. Volgens Irrgang gaat dat

vooral tot veel meer risico's voor de Nederlandse burgers leiden: 'Door met een groter noodfonds door te gaan met verzekeren en lenen, kun je inderdaad meer financiële hulp geven. Maar als het fout afloopt, zoals nu met Griekenland, zijn de risico's voor Nederland ook veel groter. De regeringsleiders willen het noodfonds vooral vergroten voor Italië. Maar de problemen van Italië zullen echt in Italië moeten worden opgelost.' Het feit dat het land wordt geregeerd door ene Silvio Berlusconi is voor Irrgang opnieuw aanleiding tot het plaatsen van een groot vraagteken.

De SP'er is eveneens kritisch over de aangekondigde herkapitalisering van het Europese bankwezen. Irrgang: 'Het is goed dat de Europese regeringsleiders nu eindelijk erkennen dat de eurocrisis ook een bankcrisis is en dat de buffers van de banken door de veel te slappe bankenregulering veel te laag zijn. Maar het IMF sprak eerder over een noodzakelijke verhoging met 200 miljard, terwijl er nu ruim 100 miljard is afgesproken. Dat schept twijfel of dit wel voldoende is.' Volgens Ewout Irrgang blijft het met dit akkoord dan ook 'doormodderen' met Griekenland en is het bejubelde akkoord geen oplossing voor de eurocrisis die in dat land begon. 'Binnenkort zal er wel weer een eurotop nodig zijn.'

BEZUINIGINGSBLUES

Even voorstellen: Peter Reuvekamp, 45, Groninger, chronisch ziek en gehandicapt, medewerker sociale werkvoorziening. Terwijl de bezuinigingen aan de hoogste inkomens goedgevoelbaar voorbijgaan, krijgt iemand als Peter Reuvekamp er aan alle kanten mee te maken. De sterkste schouders de zwaarste lasten laten dragen is duidelijk niet het uitgangspunt van het kabinet-Rutte.

Gezondheid: Reuvekamp lijdt aan schizofrenie en heeft een bovenbeenprothese als gevolg van kanker. Zijn eigen risico stijgt komend jaar met 50 euro, zijn zorgpremie naar verwachting met 50 euro per jaar en zijn zorgtoeslag gaat omlaag (vermoedelijk met 40 euro). Vanwege de medicijnen die hij als chronisch zieke moet slikken, is het eigen risico een verkapt premieverhoging. Chronisch zieken ontvingen hier afgelopen jaar een compensatie van 56 euro voor en kunnen onder voorwaarden een tegemoetkoming krijgen van 150 tot 500 euro. Deze tegemoetkoming zal volgend jaar hoger zijn, maar niet de volledige kostenstijging compenseren. Vanaf 2013 vervalt deze compensatie vermoedelijk helemaal voor Reuvekamp.

Werk: Hij werkt tien uur per week bij de sociale werkvoorziening. Het kabinet bezuinigt landelijk 650 miljoen op de sociale werkplaatsen. Collega's die uitstromen zullen niet vervangen worden en ondanks toezeggingen van het kabinet dreigt voor de huidige medewerkers afschaffing van de CAO en ontslag. Gelukkig voor Reuvekamp heeft Groningen (mede dankzij inspanningen van de lokale SP) besloten om het grootste deel van deze rijksbezuinigingen voor 2012 op te vangen.

Thuis: Reuvekamp krijgt enkele uren huishoudelijke hulp per week en een bijdrage voor het rijden met een aangepaste auto via de gemeentelijke Wmo-regeling. Groningen heeft hier wel op moeten bezuinigen, waar-

door hij voortaan ook voor het rijden met de aangepaste auto een inkomensafhankelijke eigen bijdrage moet betalen.

Hulp: Voor psychiatrische hulp moet hij voortaan een eigen bijdrage van maximaal 200 euro per jaar betalen.

WAO: Hij heeft als onderzoeker voor de universiteit gewerkt en ontvangt nu een WAO-uitkering. Aan deze uitkering verandert vooralsnog niets. Daarmee heeft Reuvekamp geluk, want als hij (zoals veel mensen met schizofrenie) een Wajong- en/of bijstandsuitkering gehad had, zou zijn uitkering verlaagd worden. Bovendien is de uitkering in de toekomst niet meer afhankelijk van het individuele inkomen maar van het gezinsinkomen en zou hij verplicht vrijwilligerswerk moeten doen en mogelijk zelfs onder het minimumloon moeten werken.

Gezin: De kinderbijslag die hij voor zijn 2 kinderen (10 en 15 jaar) ontvangt, stijgt voortaan niet meer mee met de stijging van de prijzen. Op het kindgebonden budget wordt ook fors bezuinigd door het kabinet. Naar verwachting zal dit komend jaar voor het kindgebonden budget van Reuvekamp nog geen gevolgen hebben, daarna wel.

Begeleiding: Reuvekamp krijgt wekelijks begeleiding in verband met zijn schizofrenie en de opvoeding van zijn kinderen. Hij heeft hiervoor een persoonsgebonden budget vanuit de AWBZ. Dit wordt in 2014 een gemeentelijke taak in de Wmo. Of hij zijn begeleiding dan via een persoonsgebonden budget kan blijven regelen, hangt af van het beleid van de gemeente.

Vrijwilligerswerk: Hij is regionaal voorzitter voor de provincie Groningen van Anoiksis, vereniging voor mensen met schizofrenie of chronische psychose. Anoiksis zal ook moeten bezuinigen, vanwege de forse korting die het kabinet doorvoert op de subsidies voor de belangenbehartiging door patiëntenverenigingen.

tekst Jola van Dijk
foto Thea Mulder, Foolcolor Media

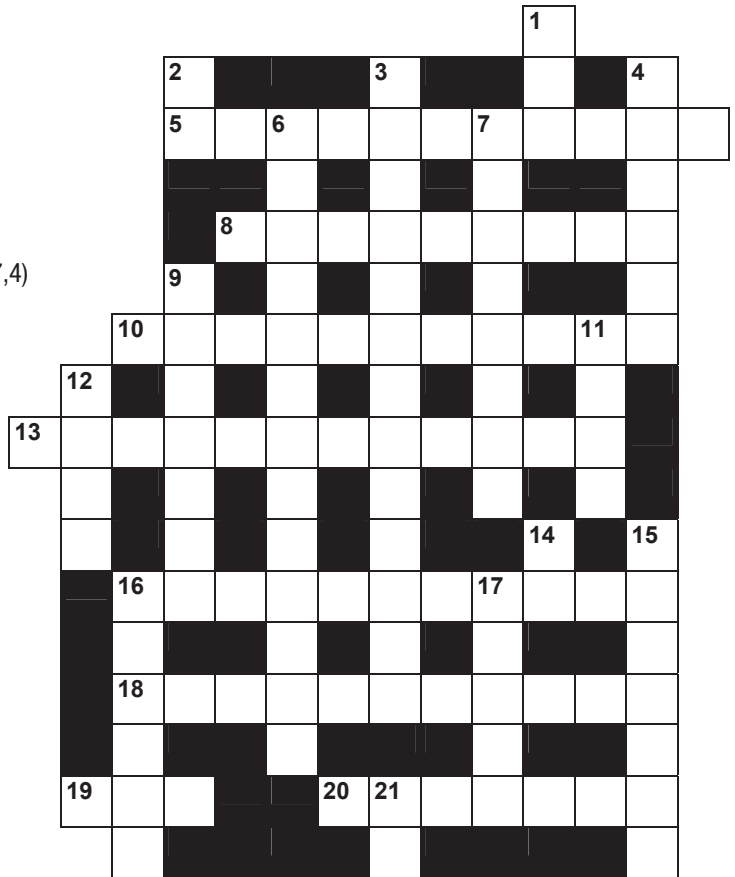
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 5 Beddengoed wordt grondig vernield. (11)
- 8 Activiteit van een hardnekkig politieman. (9)
- 10 Als het fauna is, is het best vriendelijk. (11 en 5,6)
- 13 Leertijd voor drugshond? (12)
- 16 Opgepompt wordt de dinghy explosief. (11)
- 18 Knappe prestatie - maar deze cavaleristen blijven niet heel. (11 en 7,4)
- 19 De relatie is een beetje afstandelijk en houterig. (3, ook afk.)
- 20 Pil voor ruimtevaarders. (7)

Verticaal

- 1 Ook bergen hebben zo nu en dan een inzinking. (3)
- 2 Operatiekamer is tiptop in orde. (2, afk.)
- 3 Halve woorden, de pagina's zijn stuk en er ontbreken hoofdstukken. Dat wordt een geldclaim. (13)
- 4 Vrolijk gestemd als gevolg van mooi weer. (6)
- 6 Bouwhout waarvan slechts snippers overblijven. (13)
- 7 Zendt ons geen vrouw als roerganger! (5,3 en 8)
- 9 Explosief vleeskuiken. (7)
- 11 Ingeving gaat in de bus. (4)
- 12 Uniek zijn is zó schattig. (4)
- 14 Stop het hoger onderwijs! (2, ook afk.)
- 15 Ademloos borduren is dodelijk. (7)
- 16 Veel poeha over voetballerskunstje. (6)
- 17 Het fundament voor ieder militair complex. (5)
- 21 In het volgende jaar is het klaar. (2, ook afk.)

		n		l		d		e				
	b	l	j	o	v	e	.	r	n			
a	e	h	e	k	n	e	t	m	e	,		
M	e	a	i	s	a	n	n	e	n	o		
b	l	z	a	t	t	e	o	t	e	t	p	
M												

CITATENRAADSEL

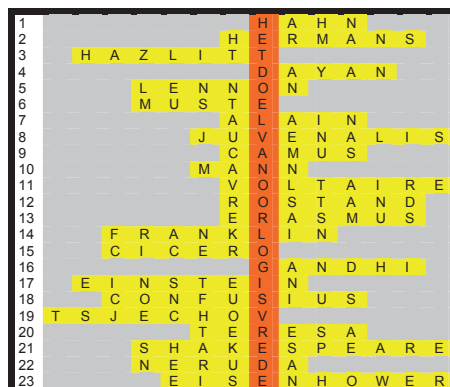
Plaats de in het bovenste deel van het diagram staande, door elkaar gehusselde letters zó in het onderste deel dat een citaat ontstaat, toegeschreven aan Kardinaal de Richelieu. De gegeven letters 'vallen' steeds recht naar beneden (in dezelfde kolom). Ook ieder leesteken dient u in een apart vakje te plaatsen. De beginletter (een M) is reeds geplaatst.

Henry en Lucas, © FLW 2011

OPLOSSINGEN OKTOBER

CRYPTOGRAM

- Horizontaal:** 6) Dijkdoorbraak 8) Veren 9) Geiser
 10) Po 11) Stinkerd 13) Rondrit 14) Snert
 17) Gezinsleven 19) Uitzetten 21) Roep
 22) Legerschaar 23) Link.
- Verticaal:** 1) Ploegendienst 2) Spruiten 3) Verzenden
 4) Kijkersonderzoek 5) L.A. 7) Beroerd
 12) Sprinter 15) Planmatig 16) Brullen 18) Vertrek
 20) Tast.

CITATENRAADSEL

De oplossing van het citatenraadsel van oktober is: 'Het doel van oorlog is vrede'

De winnaar van het cryptogram van oktober is Martin Meijer uit Aarlanderveen.

Stuur uw oplossing vóór 30 november naar de puzzelredactie van de Tribune; Vijverhofstraat 65, 3032 SC Rotterdam of tribunepuzzel@sp.nl

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

PRIKBORD@SP.NL

MASSA-HYSTERIE

Er zijn tegenwoordig zoveel wetenschappers en deskundigen met dubbele belangen. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) is vorig jaar in opspraak geraakt vanwege belangenverstengeling van haar adviseurs en de farmaceutische industrie. Deze adviseurs hebben ervoor gezorgd dat de definitie van een pandemie versoepeld werd. De farmaceutische industrie kon daardoor voor miljarden aan overbodige vaccins produceren. Toen de Mexicaanse griep heerste, werd iedereen die kritiek had op het beleid en de invloed van de industrie weggezet als gekke complotdenker. Massa-hysterie, zei men. Maar de politiek zou over de werkelijke oorzaak van de massa-hysterie moeten nadenken. Ook nu zijn er weer discussies, over de grieprik, over gentech, bijensterfte, enzovoort. Laat bepaalde deskundigen eens leren nederig te zijn en wat minder aan hun eigenbelang en het grote geld te denken. Hoe kan de politiek nog juist beleid voeren als zelfs advies vanuit de WHO niet deugt?

Ron Slaats, Emmen

Geboortehuis Dag Hammarskjöld.

DAG HAMMARSKJÖLD

In september was het vijftig jaar geleden dat de Zweed Dag Hammarskjöld, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties die in 1961 postuum de Nobelprijs voor de Vrede kreeg, stierf tijdens zijn vredesmissie in Congo. De wereld was in shock. Het is toch te zot voor woorden dat er in de media nu helemaal geen aandacht aan is besteed. Het minste wat de publieke omroep had kunnen doen, was de film 'Generalsekretären' uitzenden. In 1979 heb ik een aantal dagen in zijn geboortehuis in Jönköping gelogeed en las ik het boek Merksteenen, dat naar aanleiding van die film is uitgegeven. Een foto van zijn geboortehuis voeg ik bij deze brief.

Liesbeth Rijpma, Bloemendaal

DE BUURT-WC

Met belangstelling las ik het bericht over de buurt-wc in de Tribune van september over 1 wc per 5 woningen. Dat wordt wellicht mogelijk volgens het nieuwe Bouwbesluit. Het idee is echter niet nieuw. In de voormalige Sovjet-Unie had je de zogenaamde kommunalka's: gedeelde woningen met per etage een wc. Als privilege had ieder gezin een eigen wc-bril.

Eef Zwiers, Enschede

DE OPLETTENDE LEZER

In de Tribune van oktober is een foutje geslopen in het nieuwsbericht 'Productieve protestplons' (pagina 12). Woerden is geen stad zonder zwembad, maar zonder buitenbad. Ada de Smit wees de redactie erop dat Woerden wel een binnenbad heeft: het Batensteinbad.

Wel Tribunelezer, geen SP-lid?

Dat kan natuurlijk, maar hoeft niet! Als SP-lid ontvangt u de Tribune elf keer per jaar thuis voor maar 5 euro per kwartaal. U steunt dan ook de SP en kunt meebeslissen. Sluit u zich aan bij onze strijd voor een sociaal Nederland? Vul dan meteen de bon hiernaast in en stuur 'm op.

Emile Roemer

BON OM LID TE WORDEN

JA, ik word lid van de SP. Ik magtig de SP om per kwartaal onderstaand bedrag af te schrijven van mijn rekening. Ik ontvang een welkomstgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus.

kwartaalbijdrage € 5,- (minimum) € 7,50 € 10,- € 12,50 € 15,- anders €

naam	voornam	m/v
roepnaam	voorletters	
adres		
postcode	plaats	
telefoon	geboortedatum	
e-mail	rekeningnummer	
datum	handtekening	

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Stuur deze bon naar:

SP, Antwoordnummer 30542, 3030 WB Rotterdam

U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoonijf of een e-mail aan de SP: (010) 243 55 40, administratie@sp.nl

Tribune 11-2011

THEO DE BUURTCONCIERGE

